

①

אונקלוס

במדבר כח פינחס תסד

וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשְּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין
 הָעֲרֵבִים: הַ וְעֵשִׂירִית הָאֵיפָה סֵלֶת
 לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כֶּתִיב רְבִיעֵת
 תִּהְיֶינָּה: י עֵלֶת תַּמִּיד הַעֲשִׂיָה בְּהַר סִינִי
 לְרִיחַ נִיחֹחַ אִשָּׁה לַיהוָה: ז וְנִסְכּוֹ
 רְבִיעֵת תִּהְיֶינָּה לְכֶבֶשׂ הָאֶחָד בְּקֹדֶשׁ
 הַסֶּךְ נִסְךְ שֶׁכֶר לַיהוָה: ח וְאֵת הַכֶּבֶשׂ
 הַשְּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרֵבִים כְּמִנְחַת
 הַבֶּקֶר וְכִנְסָבּוֹ תַעֲשֶׂה אִשָּׁה רִיחַ נִיחֹחַ
 לַיהוָה: פ¹ וּבִיּוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנַיִם כֶּבֶשִׁים →

בצפרא וית אמרא תנינא תעבד
 בין שמשאי: ה וחד מן עשרא
 בתלת סאין סולתא למנחתא
 רפיקא במשח כתישא רבעות
 הינא: ו עלתא תדירא
 דאתעבידא בטורא דסיני
 לאתקבלא ברעוא קורבנא קדם
 י: ז ונסכיה רבעות הינא לאמרא
 חד בקורשא יתנסך נסוך דחמר
 עתיק קדם י: ח וית אמרא תנינא
 תעביד בין שמשאי כמנחת
 צפרא וכנסכיה תעביד קורבן
 דמתקבל ברעוא קדם י:
 ט וביומא דשבתא תרין אימרון

לקט בהיר

רש"י

ביחד (וכמו שכתב הרמב"ן ז"ל) אלא הקושיא על הפרטים
 למה חזרו ונשנו, ועל זה עולה יפה תירושו כי מה דכתיב שם
 תמיד לדורותיכם וכולל לעשות דלא קאי אפרטי דיניה
 (מ"ל), גם אפשר היה לומר פי' תמיד תמיד כשיחנכו את
 המזבח ויעשו ימי מלוואים (ב"ב), ועוד מהתם היה אפשר
 לומר שאמרו עולת תמיד אינו חוזר רק על מה שסליק
 מניה דהיינו על של בין הערבים, ויש מקום לטעות בזה
 דכתיב עולת תמיד לשון יחיד לא עולות תמיד, ולזה העמיד
 רבינו דבריו על את הכבש האחד ולא על תחילת הפרשה
 (ד"ד): יא פי' מנחה הבאה חובה עם כל קרבן עולה, כמו שפורש
 בפרש"י שאלו עשרות כבש ב' עשרונים לכל וגו'
 לפר, ואין זה חוץ ממנה, הגם דלא כתיב ומנחתו בכינוי הוא"ו,
 אבל ריעו יגיד עליי שאצל היין כתיב "ונסכו" רביעיית ההין
 (ג"א): יב פי' עולה זו התמיד יהיה ממש כעולה העשויה בכל
 פרטיה ודיניה, אבל קשה למה להיקש הזאת, ומה
 מלמדנו (רע"מ), הגם שאפשר לומר הכונה שיהיה נעשה כמו
 המלוואים שהיה דבר חדש וכל תחילת דבר נעשה בזריזות
 ובכל ההידורים, אעפ"כ דחוק הוא, ועוד מה ענין "הר"
 סיני לכאן היל"ל במדבר סיני, לזה הביא גם הדרוש (מ"ל): יג
 הוא כלי, שארץ דוקא לקבל הדם מן האורז בכלי לורקו על
 המזבח ולא סגי ביד: יד) ולא שאר משקין דכתיב בפרש"י
 שלם (ט"ו ה') ויין לנסך (רא"ם): טו) ר"ל חבת בקדש פירושו
 במזבח הקדש, ואין פירושו שהיין יהיה קודש דהיינו ממעות
 הקדש, כי פשוט הוא (ג"א): טז) זה פי' חבת שכל, אבל יין
 מגמת פי' מיד אחר שגדרך בגת ועדיין מחיקות הענבים בו

(ה) סלת למנחה. מנחת נככים"ו: (ו) העשייה
 בהר סיני. (כחות"י) שנטשו בימי המלוואים, דבר
 אחר העשויה צהר סיני) הקיש עולת תמיד לעולת
 הר סיני אותה שנתקרה* לפני מתן תורה שכתוב
 בה (שמות כ"ד ו') וישם צאגנות"ו, מלמד שטעונה כלי
 (ינקוט): (ז) ונסכו. יין"ו: בקדש הסך. על המזבח
 תנסכו"ו (ספרי): נסך שכר. יין המסכר"ו פרט ליין
 מגמתו (ב"ב ז"ג): (ח) ריח ניחוח. נחת רוח לפני
 שנינו נשחאות * שקריבה.

אור החיים

74 ט. וביום השבת שני כבשים וגו'. טעם שמוסף שני כבשים על שני כבשי
 שבת הוא מועט מכל מוספי ראש תמיד, וסוד השביעיות"ו רמז ציוס עלמנו כי הוא
 חודש ומוספי יום טוב והמועדים"ו, הוא כוד לחם שביעי מה שאין השביעיות מכוים לא צראש חודש

אור בהיר

נפחות. רבה) הלא הוא יותר מקודש מכל המועדות. רבז) פי' משנה מאשר בכל יום. רבז) פי' ואת כנר אמרנו
 במקומות אחרים שמה שזה ה' להביא ז' כבשים הוא סוד ומדוע לא יהיה נרמז סוד זה ציוס קדוש כזה.

קרבנות שגרות וימים אלו - משמעותן ואופן

בְּנֵי־שֵׁנָה תְּמִימִם וְשָׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֵלֶת
 מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֵלֶת
 שֶׁבֶת בַּשֶּׁבֶתוֹ עַל־עֵלֶת הַתְּמִיד
 וְנִסְכּוֹ: פ ד"א וּבְרָאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם
 תִּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר
 שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד כֹּבָשִׁים בְּנֵי־שֵׁנָה
 שֶׁבַע תְּמִימִם: יב וְשִׁלְשָׁה עֶשְׂרֹנִים

לקט בהיר

דש"י

אינו משכר, ושם בגמ' תאני ר' חייא יין מגתו לא יביא ואם הביא כשר ופי' רש"ס לא יביא משום דכתיב (במד' ג"ח) הסך נסך שער מידי דמשכר, ואם הביא כשר דליכא עיובא אי נמי הסך נסך מכל מקום עכ"ל, וזהו סלקה טענת הרמב"ן וי"ל, כי רבינו לא אמר שיהיו מגתו פסול, אלא מפרש תיבת שער הבא למעט יין מגתו, ואה"נ שדעבד כשר (רא"ם: יז) שאם רק למעט ימי החול או יו"ט ויוה"כ פ' היל"ל עולת שבת בשבת, ומדאמר בשבתו פירושו עולה של שבת פרשת פינחס אינה קריבה רק בשבת זה של פרשת פינחס (ג"א: יח) מדשום הקרבנות שבת זו כזו הוא

שאמרתי ונעשה רלוני (ספר: י) עולת שבת בשבתו. ולא עולת שבת בשבת אחרת, הכי שלא הקריב בשבת זו שומע אני יקריב שמים לשבת הבאה"י, תלמוד לומר בשבתו מגיד שאם עבר ויזנו בטל קרבנו (ס: ע) על עולת התמיד. אלו נוספין לבד אוחן שני כבשים של עולת התמיד"י, ומגיד שאין קרבין אלא בין שני התמידין (ס: ע), וכן בכל המוספין נאמר על עולת התמיד לתלמוד זה (ס: ע) ושלשה עשרגים. כמשפט (מנחת) נסכי פרי"י, שכן הן

אמינא יעלה לו זוג השני לשבת שעבר לתשלומין שהרי אין חילוק ביניהם, וכן מיעט הכתוב התשלומין ברי"ח כלקמן עולת חדש בחדשו מהאי טעמא גופא, שהם שוים לריך מיעוט, משא"כ בימים טובים, ולא נוכל למילף רי"ח משבת, שהרי חול הוא ולמה לא יקריב ב' פעמים (ד"ד), ולהפך נמי לא קמי דלכתוב רק ר"ח, משום דראשי חדשים אינם שוים, זה ראש לחדש ניסן וזה ראש לאייר, משא"כ שבתות השנה דשום לגמרי הוי"א שביא ויעלה לו קמ"ל (מ"ל), והא דכתיב בפרשת אמור (כ"ג ל"ו) דבר יום ביומו ודרשינן עבר זמנו בטל קרבנו זה לומר שאין לו תשלומין שנעשה כמו עולת ראייה ושלמי חגיגה: (יט) זה פשטות משמעושה, שאינו עולה לו ב' כבשים אלו לקרבן התמיד, ואין פירושו בשום אופן שישים ויתן בשר מוספי שבת על בשר התמיד, שאין המדובר כאן מהקטרה או נתינה או שום מעשה פרטי אלא המדובר מההקדשה בכלל, ופי' תיבת "על" זווי על זווי חיוב על חיוב, כלומר חייבים אחס בעולת שבת על חיוב של עולת תמיד אשר כבר אמרתי לכם, ומכל מקום דרך אגב נשמע ממנו עוד דבר, שהתמיד הוא העיקר והיא הראשונה והמוספים הם תוספות ודוקא אחרי, מדאמר שהמוספים הם חוץ מן התמיד, שאם המוספין קודמין א"כ היה צריך להיות חיוב התמיד עליו וחוץ ממנו, וזה מה שאמר רבינו "ומגיד" פי' דרך אגב מגיד עוד דבר (ג"א), ומדאמר על "עולת" התמיד לשון יחיד, הכי קפד שיהיה דוקא נוסף על האחד ולא על השנים א"כ יגיד ג"כ שיהיו המוספין בין שניהם (מ"ל), ועוד שבמקום אחר כתיב מלמד עולת "הבקר" (ב"ב: ב) ר"ל אין עולות הללו משונים במנחתם משאר עולות, אלא זה משפטו בכל מקום (ג"א), וא"כ א"כ

אור החיים

ולא בשאר ימים טובים, והגם שיש שביעי של פסח, אין הביעיות קצוב בו כיום השבת"י והב"ן

אור בהיר

רבה פי' הוא רק פעם אח' ולא בקביעות. רנ"ט הלא גם שבת ויו"ט הוא לנו דוקא.

מִנְחָתָא דְּפִיָּא
 קֹדֶד וְתָרִין עֶשֶׂר
 דְּפִיָּא בְּמִשְׁו
 יג וְעֶשְׂרֹנָא
 מִנְחָתָא דְּפִיָּא
 קֹדֶד עֲלֵתָא
 קוֹרְבָנָא קָדָם
 פְּלִגְנוֹת הֵינָא
 וְתִלְתּוֹת הֵינָא
 הֵינָא קְאָמְרָא
 רִישׁ יִרְחָא בָּאוּ
 רִישׁ יִרְחֵי שְׁ

קלוזבין* בפרשו
 חדש בחדשו.
 לו תשלומין (ס)
 המוספין באין
 הכל כמו שמש
 שעיר* ראש חו
 שאין בו ידיעה
 בחטא אלא הכ
 למדין ממנו, וכ
 כפרה עליו"י)
 שיהיו נוסחאות
 מי שהוא כשהאי
 כרת, (ג) נראה מ
 או ההיכל, אשר ל
 דבר זה, ועיין עו
 שוגג זה רק באין
 העלמה) ומוכר לו
 אינו חייב קרבן,
 ויהי"כ מכפר, וי
 לו מעולם שהיה
 ומינוק שנשנה לו
 על זה: (בג) א
 ע"פ דינים והלכ
 של לבנה (לשון
 בערוך שעיר זה י
 ולפי"ז פירושו ש

סֵלַת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לִפְרֵי הָאֶחָד
 וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֵלַת מִנְחָה בְּלוּלָה
 בְּשֶׁמֶן לְאֵיל הָאֶחָד: י' וְעֶשְׂרֹן עֶשְׂרֹן
 סֵלַת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לִכְבֹּשׁ
 הָאֶחָד עֲלֶה רֵיחַ נִיחֹחַ אִשָּׁה לַיהוָה:
 יד וְנִסְפִיָּהֶם חֲצִי תֵהִינן יִהְיֶה לִפְרֵי
 וּשְׁלִישִׁת תֵּהִינן לְאֵיל וּרְבִיעֵת תֵּהִינן
 לִכְבֹּשׁ יֵינן זֹאת עֲלֵת חֹדֶשׁ בְּחֹדְשׁוֹ
 לְחֹדְשֵׁי הַשָּׁנָה: טו וְשֶׁעִיר עֲנִים אֶחָד

מנחתא דפיקא במשח לתורא
 חד ותרין עשרונין סלתא מנחתא
 דפיקא במשח דרכרא חד:
 י' ועשרונא עשרונא סלתא
 מנחתא דפיקא במשח לאמרא
 חד עלתא לאתקבלא ברעוא
 קורבנא קרם יי' יד ונספיהון
 פלגות הינא יהי לתורא
 ותלתות הינא דרכרא ורבעות
 הינא לאמרא חמרא דא עלת
 ריש ירחא באתחדתותיה בן קבל
 רישו ירחי שתא: טו וצפיר בר

לקט בדיר

רש"י

למה לאומרה, משום שינסג בין המוספין שמשונים כגון כבש
 העומר וכבשי עגרת שמנחתם כפולה (רמב"ן), ואמר דוקא
 כאן - בר"מ - משום שזה פעם ראשון שיש במוספין מכל
 המינים פר חיל כבש (רא"ם): כא) הש"ח כתב ו"ל:
 טומאה מקדש רצונו לומר אם נכנס כהן בטומאה למקדש,
 וקדשיו רצונו לומר אם הקריב קרבנות בטומאה עכ"ל, ולא
 דק בדברים האלה א) אמר נכנס "כהן" בטומאה משמע
 דוקא כהן וזה אינו דאין שום חילוק בין כהן לוי וישראל בזה,
 ב) פירושו על חיצת וקדשיו אם "הקריב" קרבנות בטומאה
 זה אינו דפירוש חיצת וקדשיו היא על אכילת קדשים
 בטומאה, כגון בשר שלמים שנשחט היום או אחרת ואלו
 מי שהוא כשהוא האוכל טמא, אפילו לא נכנס לעזרה אלא
 כרת, ג) נראה מדבריו שיכול להקריב קרבנות מבלי ליכנס
 או ההיכל, אשר לא כן הוא, כי כל העזרה אפילו עזרת
 דבר זה, ועיין עוד באות הסמוך: כב) מי שנכנס לעזרה
 שוגג זה רק באופן שנעלם ממנו הטומאה (או המקדש)
 העלמה) ונזכר לאחר המעשה, זה נקרא ידיעה בתחילה
 אינו חייב קרבן, אלא שעיר הנעשה בחוץ ויום הכפורים
 ויה"כ מכפר, ומי שאין לו ידיעה לא בתחילה ולא בסוף
 לו מעולם שהיה שם מת ונכנס למקדש או אכל קדשים
 ומינוק שנשנה לבין העובדי כוכבים עכ"ל) שעיר של ר"ח
 על זה: כג) אמר באגדה, משום שגם דרך הראשון
 ע"פ דינים והלכות וזה ע"פ אגדה (רא"ם), ושם בגמ'
 של לבנה (לשון רש"י), פי' לא שהקב"ה נרץ כפרה
 בערוך שעיר זה כפרה לישראל ועלי לקבוע זמן
 ולפי"ז פירושו שזכות היא ללבנה שכל עת חידושה

קלובין* בפרשת נככים (שלה ע"ה): (יד) זאת עלת
 חודש בחודשו. שאם עבר יומנו בטל קרבנו ושבו חוץ
 לו תשלומין (טו): (טו) ושעיר עזים וגו'. כל שעירי
 המוספין באין לכפר על טומאת מקדש וקדשיוכ"א,
 הכל כמו שמפורש במסכת שבועות (טו), ונשתנה
 שעיר* ראש חודש שנאמר בו לה' ללמדך שמכפר על
 שאין בו ידיעה לא בתחלה ולא בסוףכ"ב) שאין מכיר
 בחטא אלא הקב"ה בלבד* (ספרי), ושאר השעירים
 למדין ממנו, ומדרשו באגדהכ"ג) אמר הקב"ה הביאו
 כפרה עליי על שמעטתי את הירח (יו"ט ע - שבועות
 שינוי נוסחאות - שהם בתובים. חוץ משעיר. לבדו.)

ע

לחטאת ליהוה על-עלת התמיד
 יעשה ונסכו: ^{טו} ששי ^{טז} ובהחדש
 הראשון בארבעה עשר יום לחדש
 פסח ליהוה: ^{יז} ובחמשה עשר יום
 לחדש הזה חג שבועת ימים מצות
 יאכל: ^{יח} ביום הראשון מקרא-קדש
 כלמלאכת עבודה לא תעשו:
^{יט} והקרבתם אשה עלה ליהוה
 פרים בני-בקר שנים ואיל אחד
 ושבעה כבשים בני שנה תמימם
 יהיו לכם: ^כ ומנחתם סלת בלולה
 בשמן שלשה עשרנים לפר ושני
 עשרנים לאיל תעשו: ^{כא} עשרון עשרון
 תעשה לכבש האחד לשבעת

עזין חר לחטאתא קדם יי על
 עתא תדירא יתעבד ונסכיה:
^{טו} ובקרא קדמא בארבעת
 עשרא יומא קירחא פסחא קדם
 יי: ^{יז} ובחמשת עשרא יומא
 קירחא קרין חגא שבועא יומין
 פטיר יתאכל: ^{יח} ביוםא קדמא
 מערע קדיש כל עבדת פולחן
 לא תעבדון: ^{יט} ותקרבון קורבנא
 עתא קדם יי תורין בני תורי
 תרין ודבר חר ושבעא אימין
 בני שנא שלמין יהון קבון:
^כ ומנחתחון סולתא דפילא
 במשח תלתא עשרונין לתורא
 ותרין עשרונין קדקרא תעבדון:
^{כא} עשרונא עשרונא תעבד
 לאמרא חר בן לשבעא אימין:

לקח בהיר

רשי

ז"ל הביאו עלי כמו אלי (ר"ב): כה) פי' כל הקרבנות
 לא רק השעיר, הגם דכתיב בלשון יחיד יעשה, והא לך ראה
 דהא כתיב ונסכו ג"כ בלשון יחיד וזה ודאי דלא קאי אשעיר
 דאין נסכים לחטאת, אלא קאי אמעשה המוספין בכלל,
 שעבודת המוספין ונסכו של העבודה יהיה חוץ מן התמיד
 (ג"א), וכשם אופן אינו שייך ונסכו על התמיד לומר
 שהשעיר יהיה נעשה חוץ מן התמיד ומוץ מנסכו של התמיד,
 שעולת תמיד לשון נקבה היא והיה צריך לומר ונסכה
 (בא"י): כו) זה יהיה פי' חיצת עבודה המיותרת,
 שמלאכה זו מוטלת עליך כמשא חס לא מעשינה לפי שיש לך
 צורך בעשייתה וחסרון בציעולה, אעפ"כ לא מעשה, שאינו מותר רק לצורך אוכל נפש ולא לשאר צורך, משא"כ בחולו של

סס: על עלת התמיד יעשה. כל הקרבן הזה יי:
 ונסכו. אין ונסכו מוסב על השעיר שאין נסכים
 לחטאת: (יח) כל מלאכת עבודה. אפילו מלאכה
 הנרכה לכס"י כגון דבר האבד המותר בחולו של
 מועד אסורה ציוס עוב (ח"כ אמור): (יט) פרים. כנגד
 אברהם, שנאמר (ברא"י י"ח ז) ואל הצקר רץ אברהם
 (מ"א): איל. כנגד (אילו של) יחזק (שהוא עולה
 תמימה) (סס): כבשים. כנגד יעקב (ברא"י י"ח
 והכשבים הפריד יעקב (סס) ציוסודו של רבי משה
 צורך בעשייתה וחסרון בציעולה, אעפ"כ לא מעשה, שאינו מותר רק לצורך אוכל נפש ולא לשאר צורך, משא"כ בחולו של

אור החיים

רז"ל (תו"כ כ"ג ו') למעט סוכות מנחה"י, וכבר
 פירשתי בפרשת מלורע:

של מטה:

יז. לחדש הזה. חיצת הזה מיותרת ודרשוכ

אור בהיר

רס) הגם שכת"כ דרשו בן מתיבת "זה" הנאמר סס (כ"ג ו'), אפשר שלא דרשו אלא משום שגם כאן נאמר הזה, אבל פעם אחד אינו

כב וצפירא דחן
 עליוכון: כג בר
 עלת תדירא
 כד באלין תעב
 יומין קדם
 ברעוא קדם
 תדירא ית
 כה וביומא
 קדיש יהי ק
 פולחן לא ת
 דכבודיא בן
 חדמא קדם
 מערע קדיש

הדרשן ראיתי ז
 יהיו פוחתין וז
 הבכורים. חג
 קליר חטים, ט
 למנחת חטים
 שינוי נוסחאות - הבאים
 שמקריבי

כו. בהקרי
 על סימן מנחה
 השבועות, כי
 ישראל כאמור
 בשבועותיכם צ
 הם בחינת צ
 כאמור בספר

מיותר, שלא די לוג
 כפי אמור מביא ה
 כלום. רסא)

הַכֹּבְשִׁים: כב וְשִׁעִיר הַטָּמֵא אֶחָד
 לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם: כג מִלֶּבֶד עֲלֵת הַבֶּקֶר
 אֲשֶׁר לְעֹלֹת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה:
 כד כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים
 לֶחֶם אִשָּׁה רִיתִינִיחַח לִיהוָה עַל־עוֹלֹת
 הַתָּמִיד יַעֲשֶׂה וְנִסְכּוֹ: כה וּבַיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי מִקְרֵא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־
 מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: ס כו וּבַיּוֹם
 הַבְּפוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחַה חֲדָשָׁה
 לִיהוָה בְּשִׁבְעַת־יָמֵיכֶם מִקְרֵא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה

כב וצפירא דחמא תא חד לכפרא
 עליכון: כג בר מעלת צפרא דהיא
 עלת תדירא תעבדון ית אלין:
 כד כאלין תעבדון ליומא שבועא
 יומין לחם קורבן דמתקבל
 ברעוא קדם י על עלתא
 תדירא יתעבד ונספיה:
 כה וביומא שביעאה מערע
 קדיש יהי לבון כל עבדת
 פולחן לא תעבדון: כו וביומא
 דבפוריא בקרוביכון מנחתא
 חדתא קדם י בעצרתיכון
 מערע קדיש יהי לבון כל

לקט בהיר

רש"י

הדרשן ראיתי זאת: (כד) באלה תעשו ליום. שלא
 יהיו פוחתין והולכין כפרי החג (ספרי): (כו) וביום
 הבכורים. חג השבועות קרוי (שמות ל"ד כ"ט) בכורי
 קליר חטים, על שם שתי הלחם שהם ראשונים יז
 למנחת חטים הבצאה* מן החדש (מנחות פ"ד):
 שני נסחאות * הבאים.
 שמקריבין בו ביכור תבואה, אבל באכילה מותר כל מין תבואה חדשה מן הקרבנות העומר (רא"ם):

אור החיים

כו. בהקריבכם וגו' (בשבעותיכם י"א)
 נתכוון לומר כי אין החג
 על סימן מנחה חדשה לבד אלא גם לחילום ספירת
 השבועות, כי הוא חיקון גדול לנסמות עם בני
 ישראל כאמור בספרי אנשי אמת, ודקדק לומר
 בשבעותיכם בנינוי"א, להעיר כי השבעה שבועות
 הם בחינת שבעה הנדיקים יסודי עם בני ישראל
 כאמור בספר הזוהר (תיקונים כ"א). עוד נתכוון

באומרו בשבעותיכם לשלול דעת שוטים (מנחות
 ס"ה). שסוברים שמה שאמר הכתוב ממחרת השבת
 הוא שבת בראשית לזה אמר בשבעותיכם פירוש
 השבועות שלכם י"א, ואם פירוש מאמר ממחרת
 השבת שבת בראשית אין שביעיות אלו שלהם אלא
 שביעיות עולם, כיוצא בדבר מלינו שאמרו בצרייתא
 (שם ס"ה): וזה לשונם ר' יהודה אומר הספור לך
 ילחה שבת בראשית שספירתה בכל אדם:

אור בהיר

מיותר, שלא די לומר ובחמשה עשר יום לחדש חג המנוחות, משא"כ אלל סכות נאמר שם לחדש השביעי הזה, ויש לי להביא ראיה, כי שם
 צ"א אמור מביא המחבר ו"ל דרוש שאכל סכות ולא הביא שם דרוש של פסח אלא כאן, ועוד ראיה שבספרי לא דרשו כאן מחינת הוב
 כלום. רבא) ולמה לא די לניין יו"ט זה באומרו בהקריבכם וגו'. רבב) ולא אמר בשבעות. רבג) פ"י שבועות שאחם
 עושים בקביעת חדשים. ולא בשבעות שקבע הקב"ה נמנעה בראשית שהם שבועות עולם.

לָכֶם כָּל־מִלְאכַת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃
 בּוֹ וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרִיחַ נִיחַח לַיהוָה
 פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם אֵיל אֶחָד שִׁבְעָה
 כִּבְשִׂים בְּנֵי שָׁנָה׃ כח וּמִנְחָתָם סֹלֶת
 בָּלוּלָה בְשֶׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר
 הָאֶחָד שְׁנַיִ עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל הָאֶחָד׃
 כט עֲשָׂרוֹן עֲשָׂרוֹן לִכְבֹּשׁ הָאֶחָד
 לְשִׁבְעַת הַכִּבְשִׂים׃ ל שְׁעִיר עֲזִים
 אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ לא מִלֶּבֶד עֲלֵת
 הַתְּמִיד וּמִנְחָתוֹ תַעֲשׂוּ תְּמִימִם יְהוּי־
 לָכֶם וְנִסְפִייהֶם׃ פ כט « וּבַחֲדָשׁ
 הַשְּׁבִיעִי בָאֶחָד לַחֲדָשׁ מִקְרָא־קֹדֶשׁ
 יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מִלְאכַת עֲבֹדָה לֹא
 תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם׃
 ב וַעֲשִׂיתֶם עֹלָה לְרִיחַ נִיחַח לַיהוָה
 פָּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד אֵיל אֶחָד כִּבְשִׂים
 בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃ ג וּמִנְחָתָם
 סֹלֶת בָּלוּלָה בְשֶׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים
 לַפָּר שְׁנַיִ עֶשְׂרֹנִים לְאֵיל׃ ד וְעֲשָׂרוֹן
 אֶחָד לִכְבֹּשׁ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת
 הַכִּבְשִׂים׃ ה וְשְׁעִיר־עֲזִים אֶחָד חֲטָאת
 לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ ו מִלֶּבֶד עֲלֵת הַחֲדָשׁ

עבדת פולחן לא תעבדו;
 כו ותקרבון עלתא לאתקבלא
 ברעוא קדם יי תורין בני תורי
 תרין ודבר חד שבעא אימרין
 בני שנה: כח ומנחתהון סלתא
 דפילא במשח תלתא עשרונין
 לתורא חד תרין עשרונין דרכרא
 חד: כט עשרונא עשרונא לאמרא
 חד לשבעא אימרין: ל צפיר בר
 עזין חד לכפרא עליכון: לא בר
 מעלת תדירא ומנחתה תעבדון
 שלמין יהון לבון ונספיהון:
 « ובקרא שביעאה בקר לירחא
 מערע קדיש יהי לבון כל עבדת
 פולחן לא תעבדון יום יבא יהי
 לבון: ב ותעבדון עלתא
 לאתקבלא ברעוא קדם יי תור
 בר תורי חד דבר חד אימרין בני
 שנה שבעא שלמין: ג ומנחתהון
 סלתא דפילא במשח תלתא
 עשרונין לתורא תרין עשרונין
 דרכרא: ד ועשרונא חד לאמרא
 חד לשבעא אימרין: ה וצפיר בר
 עזיןחד לחטאתא לכפרא עליכון:
 ו בר מעלת ירחא ומנחתה ועלת

תדירא ומנחתה
 יהון לאתקבלא
 קדם יי: ז ו
 שביעאה תרין י
 לבון ותענון יח
 עבדתא לא תע
 עלתא קדם יי ק
 תור בר תורי
 אימרין בני שנה
 יהון לבון: ט ו
 דפילא במשח
 לתורא תרין י
 עשרונא י
 חד לשבעא אי
 עזין חד חטאת
 דכפוריא ועלת
 ונספיהון: יב ו
 יומא לירחא י

עולת החדש. כ
 השנה: (יא) ב
 הנעשה בפנים כל
 חטאת: ועלת ד
 עולת הללו: ז
 הכתובים, ועל י
 עולת התמיד ומנו
 כל נסכיהם הא
 קרבנות החג, שכי

מלכד חטאת הכפור
 חטאת כפורים, כי ו
 ומוסב על חיצת מע
 הנזכרים פר אי איל

לקט בהיר

רש"י

(כח) פשט הכתוב הוא שתיבת ונסכיהם מקושר למנחתו, פי
 מנחתם ונסכיהם של מוספין הללו יהיו חוץ למנחה ונסך של
 התמיד, אבל מדהפסיק צנייהם הגיד לך שצריך אהה לדרוש
 שהנזמות יהיו לכס תמימים וגם נסכיהם יהיו לכס
 תמימים: (כט) יין שהתחיל להתקלקל וליעשות חומץ מעלה פסולת כמין קרום והוא לכן כאלו נמפור עליו קמח (רא"ם),
 (לא) תמימים יהיו לכם ונסכיהם. אף הנסכים
 יהיו תמימים^{כה} למדו רבותינו מכאן שהיון שהעלה
 קמחין*^{כט} פסול לנסכים (מנחת פ"ו): (ו) מלבד
 עניני נוסחאות * קסטין.

תִּדְרֶינָא וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵיהוֹן בְּרִחֵי
 קָהוֹן קְאִתְקַבְּלָא בְרַעְוָא קוּרְבָנָא
 קָדָם יי' וּבְעֵשְׂרָא קִירְחָא
 שְׁבִיעָאָה הָרִין מְעַרַע קָדִישׁ יְהִי
 קָבוֹן וְתַעֲנוּן יִתְּנֵנְפִשְׁתִּיכוֹן כֹּל
 עֲבִידְתָּא קָא תַעֲבִדוּן: ה וְתִקְרְבוּן
 עֲלֵתָא קָדָם יי' קְאִתְקַבְּלָא בְרַעְוָא
 תוֹר בְּרַ תוֹרֵי תוֹר דְּכַר תוֹר
 אִימְרִין בְּנֵי שְׁנָא שְׁבַעָא שְׁלָמִין
 יְהוֹן קָבוֹן: ט וּמִנְחָתָהּ סִלְתָּא
 דְּפִילָא בְּמִשְׁחָ תִּלְתָּא עֶשְׂרוֹנִין
 קְתוּרָא תְרִין עֶשְׂרוֹנִין דְּרִכְרָא
 קָדִי: י עֶשְׂרוֹנָא עֶשְׂרוֹנָא קְאִימְרָא
 תוֹר דְּשְׁבַעָא אִימְרִין: יא צִפִּיר בְּרַ
 עוּן תוֹר חֲטָאֲתָא בְּרַ מִחֲטָאֲתָא
 דְּכַפּוּרִיָּא וְעֵלְתָּ תִּדְרֶינָא וּמִנְחָתָהּ
 וְנִסְכֵיהוֹן: יב וּבַחֲמִשָּׁתַּת עֶשְׂרָא
 יוֹמָא קִירְחָא שְׁבִיעָאָה מְעַרַע

וּמִנְחָתָהּ וְעֵלְתָּ הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ
 וְנִסְכֵיהֶם כְּמִשְׁפָּטָם לְרִיחַ נִיחֹחַ אִשָּׁה
 לַיהוָה: ס ז וּבְעֵשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
 הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעֲנִיתֶם
 אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם כָּל־מִלְאכָה לֹא תַעֲשׂוּ:
 ח וְהִקְרַבְתֶּם עֲלֶיהָ לַיהוָה רִיחַ נִיחֹחַ פֶּרֶר
 בֶּן־בָּקָר אֶחָד אֵיל אֶחָד כִּבְשִׂים בְּנֵי־
 שָׁנָה שְׁבַעָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם:
 ט וּמִנְחָתָם סִלְתָּ בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן
 שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנִים לְפָר שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים
 לְאֵיל הָאֶחָד: י עֶשְׂרוֹן עֶשְׂרוֹן לְכַבֵּשׁ
 הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכִּבְשִׂים: יא שְׁעִיר־
 עִזִּים אֶחָד חֲטָאֲתָא מְלֹבֵד חֲטָאֲתָא
 הַכַּפְּרִים וְעֵלְתָּ הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ
 וְנִסְכֵיהֶם: ס שְׁבִיעִי יב וּבַחֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵי
 יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה

רש"י

לקט בהיר

עולת החדש. מוספי ראש חדש שהוא ציוס ראש
 השנה: (יא) מלבד חטאת הכפרים. שער
 הנעשה בפנים האמור באחרי מות (ע"י ט'), שגם הוא
 חטאת: ועלת התמיד. ומלבד עולת התמיד תעשו
 עולות הללו: ונסכיהם. מוסכ על המוספין
 הכחוצים, ועל תעשו: והוא לשון ליווי, מלבד
 עולת התמיד ומנחתה תעשו את חלה ונסכיהם, וכן
 כל נסכיהם האמורים בכל המועדות חוץ משל
 קרבנות החג, שכל ונסכה ונסכיהם ונסכיה שבהם

ויש גירסא קמטין, שאמר כן נעשה קרוס זה מלא קמטין
 קמטין, וזה מומו כמו בהמה שנשברה רגלה: (א) פי' ר"ה
 הוא יום ראשון לחדש תשרי והוא ר"ח, לזה אמר שמוספי
 ר"ח יתקרבו אפילו בר"ה: (ב) רצונו לומר מאמר זה
 מלבד חטאת הכפרים אינו שייך רק על מה דלעיל מניה
 באותו פסוק, כלומר מלבד חטאת הפנימי תעשו שער עזים
 לחטאת חנוכה, ובמאמר הסמוך אמר שלא כן הוא באומר
 ועולת התמיד, שזה שייך על שלפני פניו, כלומר פר א' איל
 א' ז' כששים תעשו חוץ מעולת התמיד, ותיקון זזה, שחוץ
 ממה שתיבת מלבד מושך אחר עמו, כאילו כתוב ב' פעמים
 מלבד חטאת הכפרים ומלבד עולת התמיד, לא שייך לומר שחששו שער לחטאת מלבד העולות או שחששו עולות מלבד
 חטאת כפרים, כי ודאי שכן הוא שעולות המוספין אינן פוטריין חטאת הפנימי (רא"ם): (ג) פי' מוסכ על המוספין
 ומוסכ על תיבת תעשו הנשאר בכח (שאין לפניו כפסוק תיבת תעשו), כלומר מלבד חטאת וגו' התמיד תעשו מוספין
 הנזכרים פר א' איל א' ז' כששים וגם נסכיהם של מוספין אלו תעשו, א"כ הוא לשון ליווי, ואינו שייך על התמיד לומר שמלבד

לָכֶם כָּל־מִלְאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ
 וְחַגְתֶּם חַג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים:
 י וְהִקְרַבְתֶּם עֲלֶיהָ אִשָּׁה רִיחַ נִיחַח
 לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי
 אֵילִם שָׁנִים כַּבָּשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבַּעַת
 עֶשְׂרֵי תְּמִימִם יְהִיוּ: יד וּמִנְחַתְהוֹן סֶלֶת

לקט בהיר

רש"י

התמיד ומלכד הנסך של תמיד תעשו המוספין (ואז לא היה לשון לוי) שקרבן התמיד נכתב לפנינו בלשון יחיד (הגם שהם ב') ואין לומר עליו ונסכיהם, וכן הוא בכל ונסכיהם (רא"ם): (ד) פי' מלכד שהם כחובים בלשון יחיד נסכה נסכיה בהכרח לומר דקאי אתמיד ולא חמוספס ואינו לשון לוי, כי ב' פעמים לזכות למה, ומה דכתיב ציוס שני ונסכיהם בלשון רבים, אה"נ שאומר דרשוני כדלקמן לניסוך המים (רא"ם): (ה) פירש"י לכפר עליהם שירדו גשמים בכל העולם לפי שירדוים בנג על המים עכ"ל: (ו) אינם מתמעטים והולכים כפרים: (ז) פי' אמת שיכול להיאמר לשון רבים שהרי שני תמידים הם, אבל למה שינה יאמר כולם בלשון רבים או כולם בלשון יחיד: (ח) גם צוה שינה

אור החיים

כט) יג. והקרבתם עולה וגו' לה' פרים וגו'. נראה כי עטס המעטת הפרים יוס יוס, לפי שיש צ' סודי שזיעיות, האומות הם הרצים שזעים אומות ונמשלו לפרים, וישראל גם כן הם צחיונת השזע צסוד צת שזע (זוהר ח"ג רס"ו) וכל מעשיהם שזיעיות, הקרצנות בכל המוספין שזעה שזעה, ימים עוצים שזעה שזעה, השצת סוד שזעה ענפי חילן שצו שורש נשמחן שזעה, לדיקים שזעה, ורמז ה' כנגד האומות הרמוזים צפרים שיהיו מתמעטים והולכים. ורמז

אור בהיר

קדיש יהי קבון כל עבדת פולחן
 לא תעבדו ותחגון חגא קדם יי
 שבועא יומין: יג ותקרבון עלתא
 קורבן דמתקבל ברעיא קדם יי
 תורין בני תורי תלת עשר דקרין
 תרין אימרון בני שנא ארבעא
 עשר שלמין יהון: יד ומנחתהון

מוספים על התמיד, ואין לשון לוי, שהרי נסכיהם של מוספין כתובין לעלמין) בכל יום ויום ומנחתם ונסכיהם לפרים וגו'. - פרי החג שזעים הם, כנגד ע' אומות שמתמעטים* והולכים סימן כליה להם (מ"ב). וציומי המקדש היו מגינים עליהם" מן היסורין (תנח" - סוכה ג"ב), והכזשים כנגד ישראל שנקראו (ירמ"י ג' י"ג) שה פזורה והם קצועים", ומגינים חשעים ושמונה לכלות מהם חשעים ושמונה קללות שצמשה תורה (מ"ב). - צשני נאמר ונסכיהם על שני תמדי היום, ולא שינה הלשון" אלא לדרוש, כמו שאמרו רבותינו (ספרי - שבת ק"ג) צשני (נאמר) ונסכיהם צשעי ונסכיה צשעיו כמשפטים", מ"ס שינוי נוסחאות - ומתמעטים.

בצשזן זה קצוע ארצעה עשר כצשים לרמז צ' הדרגות שבישראל שצאים צרמז הכצשים אחד נסחר ואחד נגלה, הנסחר הם הצרורים שצריך לצרר מהאומות, והנגלה הם המצוריים" ולזה כשכלים הפרים זה לך האות שכלה מהם הנסחר ולא ישארו כי אם ישראל למופת ואותי"י, והוא מה שרמז ה' צקרצן יוס עלרה שזעה כצשים שהם לצני ישראל לאלן קדשים, פר הוא הנשאר מהאומות מעקף ישמעאלי"י, איל הוא הנשאר מצני עשו הצא מילחק והצן סוד הדצר:

רפד) פי' בני ישראל עלמס. רפד) פי' עד שמיני עלרה שיסנס לפרים שהוא כנגד האומות מקריבים כנגד בני ישראל י"ד כצשים צ' שזיעיות א' כנגד עלמס וא' כנגד המתצנר מהאומות אבל בשמיני עלרה שכבר כלו הפרים ואין עוד מה להצנר מקריצין רק ו' כצשים שהוא כנגד עלמס. רפז) פי' אחר שנחקן ונשאר רק חלק הקדושה שצו המחיה אומ.

סוף תא דפיא
 עשרונין לתורא
 תורין תרין עשו
 לתרין דקרין
 עשרונא לאימר
 עשר אימרון: ט
 חד חמאתא בו
 מנחתה ונסכה:
 תורין בני תורי
 תרין אימרון ב
 עשר שלמין:
 ונסכיהון קר
 ולאמרין במ
 יש וצפיר בר ע
 בר מעלת ה
 ונסכיהון: כ ו
 תורין חד עש
 אימרון בני שנ
 שלמין: כא ומנ
 לתורין קדק
 במניניהון בקר
 דחמאתא חד
 תרירא ומנ
 כג וביומא רביע
 דקרין תרין א
 ארבעא עשר ש
 ונסכיהון קר
 ולאמרין במ
 כה וצפיר בר ע
 בר מעלת ו
 ונסכה: כו ו
 תורין תשע דק

שָׁנִים כְּבָשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבַּעַה עָשָׂר
 תְּמִימִם: כו וּמִנְחָתָם וְנִסְפֵיהֶם לְפָרִים
 לְאֵילִם וּלְכַבָּשִׁים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט:
 כז וְשַׁעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלֶּבֶד עֹלֹת
 הַתְּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ: ס כֵּשׁ וּבִיּוֹם
 הַשְּׁשִׁי פָרִים שְׁמֹנֶה אֵילִם שְׁנַיִם
 כְּבָשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבַּעַה עָשָׂר
 תְּמִימִם: ל וּמִנְחָתָם וְנִסְפֵיהֶם לְפָרִים
 לְאֵילִם וּלְכַבָּשִׁים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט:
 לא וְשַׁעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלֶּבֶד עֹלֹת
 הַתְּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּיהָ: ס לב וּבִיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי פָרִים שִׁבְעָה אֵילִם שְׁנַיִם
 כְּבָשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבַּעַה עָשָׂר
 תְּמִימִם: לד וּמִנְחָתָם וְנִסְפֵיהֶם לְפָרִים
 לְאֵילִם וּלְכַבָּשִׁים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט:
 לה וְשַׁעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלֶּבֶד עֹלֹת
 הַתְּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּיהָ: ס מִפְּטוֹר לָהּ בִּיּוֹם
 הַשְּׁמִינִי עֲצֹרֶת תִּהְיֶה לָּכֶם כָּל־

בְּנֵי שָׁנָה אַרְבַּעַה עָשָׂר שְׁלֹמִין:
 כו וּמִנְחָתָהּ וְנִסְפֵיהֶן לְתוֹרִין
 לְדִכְרִין וְלֵאִמְרִין בְּמִנְגִּיָּהוֹן
 בְּדָחֹזִי: כז וְצִפְרִיא דְחַטָּאתָא חָד
 בַּר מַעֲלַת תְּרִירָא וּמִנְחָתָהּ
 וְנִסְכָּהּ: כט וּבִיּוֹמָא שְׁתִּיתָאָה
 תוֹרִין תְּמִנָא דְכְרִין תְּרִין אִמְרִין
 בְּנֵי שָׁנָה אַרְבַּעַה עָשָׂר שְׁלֹמִין:
 ל וּמִנְחָתָהּ וְנִסְפֵיהֶן לְתוֹרִין
 לְדִכְרִין וְלֵאִמְרִין בְּמִנְגִּיָּהוֹן
 בְּדָחֹזִי: לא וְצִפְרִיא דְחַטָּאתָא חָד
 בַּר מַעֲלַת תְּרִירָא מִנְחָתָהּ
 וְנִסְכָּהּ: לב וּבִיּוֹמָא שְׁבִיעָאָה
 תוֹרִין שְׁבַעַא דְכְרִין תְּרִין
 אִמְרִין בְּנֵי שָׁנָה אַרְבַּעַה עָשָׂר
 שְׁלֹמִין: לד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְפֵיהֶן
 לְתוֹרִין לְדִכְרִין וְלֵאִמְרִין
 בְּמִנְגִּיָּהוֹן בְּדָחֹזִי לְהוֹן:
 לה וְצִפְרִיא דְחַטָּאתָא חָד בַּר
 מַעֲלַת תְּרִירָא מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ:
 ס לָהּ בִּיּוֹמָא תְּמִנָאָהּ בְּנִישִׁין תְּהֵא

לקח בהיר

רשי

שכלל הימים כחצי כמספד: ט) זה פשוטו של מקרא והכחוב בעלמו מפרש דבריו באומרו כל מלאכת עבודה לא מעשו (רש"י חגיגה י"ד), אבל קשה ב' פעמים למה, לזה מביא דרך הב' שטעון לינה, וזה גם כן דחוק, שהלינה אינו ביו"ט אלא לילה שלאחריו, ועוד קשה לב' הפירושים, הלא כל הימים טובים אסורים במלאכה וטעונים לינה גם יו"ט ראשון (מ"ל), לזה הביא האגדה שיו"ט סוכות הוא רק ו' ימים למחלה רק מחמת חיבת הפרידה ניתוסף לעצור יום אחד כמשל שהביא, ועיין לעיל פרשת אמור כ"ג ל"ו עזרת היא, שלא הביא רבינו פשוטו של מקרא, אפשר משום שפשוט הוא, ופרשה דשם עיקרו נאמרה לשנייה ולמקרא קודש ולמנוח שבה ומוכן מעצמו שפירושו עזרה ממלאכה, משא"כ פרשה זו שעיקרה משום קרבנות מוסף שבהם, אמר פשוטו (רע"ב), גם הלינה עיקר חיובו משום קרבנות שמביאים לזה אמרו כאן ולא שם,

לכון כל
 תעבדון:
 קורבן דג
 תור חד
 שנה שבי
 ונספיהון
 ולימרון
 לה וצפין
 מעלת ח
 לט אילין ח
 בר כ

עלרו מלל
 באגדה"
 אומות וכ
 מכס עשו
 אחד חיל
 להקב"ה)
 זה כבנים
 עלי פרידו
 סעודה וי
 רבי תנחו
 אכסנאי
 יאכילנו*
 מאכילו ו
 כפרי ה
 דבר הקל
 לידור קר
 שינוי נוסחאות
 מעט מעט
 בבינו (ב"
 (שמעתין),
 הנהוג כש
 אורחים רב
 וקטניות ו
 מיוחדעי דב
 וטעם טע

מלאכת עבדה לא תעשו:
 וְהִקְרַבְתֶּם עֲלֶיהָ אִשָּׁה רִיחַ נִיחֹחַ
 לַיהוָה פֶּרֶךְ אֶחָד אֵיל אֶחָד בְּבָשִׂים
 בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה הַמִּימָם: ^ל מִנְחָתָם
 וְנִסְכֵיהֶם לֶפֶר לְאֵיל וּלְבָבָשִׂים
 בַּמִּסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט: ^ל וְשַׁעִיר חַטָּאת
 אֶחָד מִלְּבַד עֲלֵת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ
 וְנִסְכָּיהָ: ^ל אֵלֶּה תַעֲשׂוּ לַיהוָה
 בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְבַד מִנְדְרֵיכֶם וּנְדָבְתֵיכֶם

קָבֹן כֶּל עֲבִידַת פּוֹלְחֵן קָא
 תַעֲבִידוּן: ^ל וְהִקְרַבֹּן עֲלֶיהָ
 קוֹרְבָן דְּמִתְקַבֵּל בְּרַעְוָא קָדָם ^י
 תוֹר קֹדֶר קֹדֶר אִימְרִין בְּנֵי
 שָׁנָא שִׁבְעָא שְׁלָמִין: ^ל מִנְחָתָהוֹן
 וְנִסְכֵיהוֹן קְתוּרָא קְדָרָא
 וְלִאימְרִין בְּמִנְגִינְהוֹן קְדָרָוִי:
^ל וְצִפְרָא דְחַטָּאתָא קֹדֶר בַּר
 מַעֲלַת תְּדִירָא וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּיהָ:
^ל אֵלֶּיִן תַעֲבִידוּן קָדָם ^י בְּמוֹעֲדֵיכֹן
 בַּר מִנְדְרֵיכֹן וּנְדָבְתֵיכֹן

שְׁלָמִין:
 קְתוּרִין
 בְּמִנְגִינְהוֹן
 אִתָּא קֹדֶר
 וּמִנְחָתָהּ
 שְׁתִיתָאָה
 וְאימְרִין
 שְׁלָמִין:
 קְתוּרִין
 מִנְגִינְהוֹן
 וְתָא קֹדֶר
 מִנְחָתָהּ
 שְׁבִיעָאָה
 תְּרִין
 אַ עֶשֶׂר
 נִסְכֵיהוֹן
 אימְרִין
 קְתוּוֹן:
 וְדַ בַּר
 וְנִסְכָּיהָ:
 וְתָא

לקט בהיר

רש"י

ובפ' ראה אלל שביעי של פסח (ט"ז ח') דכתיב עזרת לה' וגו' לא מעשה מלאכה, התם לא שייך אגדה דהכא, לזה מביא פירוש אחר לפי פשוטו שהוא לשון כנופיית בני אדם והתחברות אנשים לחוג ולשמוח לאכול ולשתות, וכן חרגמו אונקלוס כנישין מהא: י' כבר פירשנו למה הוסיף תיבת "באגדה" משום שדרך הב' היה מדרשו על פי הלכה וזה יהיה מדרשו על פי אגדה (רא"ם): יא' ג' דברים נכללו בזה שאמר "מעט", ח' שאחר שבעת ימים עזרו עוד יום "אחד", ג' שאחר כל הסעודות הללו פרים ואילים רבים מנחתם ונסכייהם עשו עוד מעט פר א' איל א', ג' שעד עתה היה סעודה גדולה משותפים בו ונהנים ממנו עולם ומלואה שבעים אומות ונסעודה זו נהיו מיוחדים רק אני ואחם בני ישראל, ובוה יהיה משל דומה לנמשל שהיה שם סעודה גדולה ברוב מאכלים ומשקין לכל עבדיו משך ימים רבים, ובעת הפרידה יהיה סעודה קטנה כדי שלא יהנו ממנו רק אוהבי המלך ביחוד: יב' שייך אלעזר ליתן טעם על המעטת הפרים יום יום, והענין בזה שבמשך הזמן מעט מעט נעשה האורח כבן בית ואוכל עמהם ממאכלם ויפה הוא לו וינחם ליה בזה להרגיש דרור וחפסיות כאילו הוא בביתו (ב"ב), גם להראות וללמד שיעקר כיבוד להאורח לריך להיות בתחילת בואו להראות בזה חשיבותו ושמתת ביאתו (שמעתי), ואמרתי להרחיב הענין קצת וליישב למה לא הביא רבינו מנחומא ז' במקומו לעיל כשמדבר בפרי החג, כי כן הוא הנהוג כשבא אורח גדול והגון לקבלו ברצ פאר וכבוד ולבצו הון רב על קבלת פנים לעשות סעודה גדולה לכבודו להזמין אורחים רבים, אבל אחר כל הכבוד הזה כשיושב בעל הבית עם האורח ביחד על השולחן להשתעשע עמו ומניחים לפנייהם ירק וקטניות והם אוכלים מקערה אחת זהו הנאה הכי גדולה להאורח ובוה מראה לו ידידות ואהבה אמיתית, וכבר שמענו מיועזר דבר שזה הוא הענין בימים קדושים הללו מר"ת אלול ועד הושענא רבא וציוס שמיני עזרת, ומי שהשיג או ישיג זאת וטעם טעם ממנו אשרי לו: יג' חרנגולים ממולאים ופטומים: יד' ר"ל תיבת "אלה" מראה באצבע על פרסיות שלמעלה על המוספים שזכרו: טו' זה פי' נדריכם ונדבותיכם:

עלרו מללאת, מלמד שטעון ליכה (ספרו), ומדרשו באגדה" לפי שכל ימות הרגל הקריבו כנגד שבעים אומות ובשבחין*. ללכת אמר להם המוסף צדקה מכס עשו לי סעודה קטנה כדי שאהבה מכס פר אחד איל אחד (כל) אלו* כנגד ישראל (שהם אחד להקב"ה) התעבבו לי מעט עו"ם, ולשון חבה הוא זה כצנים הנפטרים מאזיהם והוא חומר להם קשה עלי פרידתכם עכצו עוד יום אחד, משל למלך שעשה סעודה וכי' כדאיתא במסכת סוכה (נ"ה), ובמדרש רבי תנחומא למדה* חורה דרך חרין* שמי שיש לו חכסנאי יום ראשון יאכילנו* פטומות*, למחר יאכילנו* גוים, למחר (יאכילנו) צער בהמה, למחר מאכילו קטניות, למחר מאכילו ירק פוחת והולך כפרי החג: (לט) אלה תעשו לה' במועדיכם. דבר הקלוב לחובבי*: לבד מנדריכם. אם באחס לידור קרצנות ברגל* מלוה היא בידכם, או נדרים שינוי נוסחאות יבאין - עכשו באין * איל * ולמה * מאכילו * מאכילו

ט (מן)
 אורחים:
 עזרת
 ראשון
 כמשל
 פרשה
 זיקרה
 f. שם,

לְעֵלְתֵיכֶם וּלְמִנְחֹתֵיכֶם וּלְנִסְבֵיכֶם וּלְשִׁלְמֵיכֶם: ל' וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּכֵל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה: פפפ

לְעֵלְוֹתֵיכֶם וּלְמִנְחֹתֵיכֶם וּלְנִסְבֵיכֶם וּלְשִׁלְמֵיכֶם: א וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּכֵל דִּי פְקִיד יְיָ יְהוָה מֹשֶׁה: פפפ

יַעֲשׂוּן אֱלֹהֵינוּ וַיֵּרָא וַיִּקָּם וַיְהוֹאֵלֶךְ אֶת־נַפְשׁוֹ לְבָר וַיִּשְׁכַּב וַיִּיָּלֵךְ וַיִּפָּט וַיְהַנֶּה וַיִּשְׁכַּב מִלְאָךְ וַיֵּאכַל וַיִּשְׁתָּנוּ הָאֱלֹהִים חֲרָנוּ מִהֵלֶךְ פֶּה אֶ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּבְקְשׁוּ אֶת־עֵבֶר וְרוּחַ גֹּד וְאַחַר הָרוּחַ הָאֵשׁ קוֹל דָּבַר פֶּתַח הַמַּעְרָב לִיהוָה אֶלְבֵּן נְבִיאֵיךָ חֲרָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לָן אָרְס: טו וְאַה מֵאֵבֶל מְחֹלָלוֹ וְהַנְּמַלְט מִחַיֵּי הַבְּרָכִים אֵשׁ אֶת־אֱלִישָׁע וַיַּעֲבֵר אֱלֹהֵינוּ וַיֹּאמֶר אֲשַׁקֵּנוּ לָךְ: כ"א וַיִּשְׁכַּב הַבָּי

לקט בדור

רש"י

או נדבות שנדרתם כל השנה (ספר) הקריבום ברגל (ספר) (כל זמן שאתה שם) שמה יקשה לו לחזור ולעלות לירושלים ולהקריב נדביו ונמנע עובר צבל תאחר: (ח) ויאמר משה אל בני ישראל. להפסיק הענין דבריו רבי ישמעאל (ספר), לפי שעד כאן דבריו של מקום ופרשת נדרים מתחלת דבריו של משה הולך להפסיק תחלה* ולומר שחזר משה ואמר* פרשה זו לישראל, שאם לא כן יש במשמע שלא אמר להם זו* אלא בפרשת נדרים החזיר דבריו:

זה פי' עולותיכם ולמנחתים וגו', שכלאורה אינו מוצן, שנדרים ונדבות היינו עולה ומנחה, אלא אמר הכתוב ג' מיני קרבנות יהיו במועדים, (א) המוספים הקבועים לחובה, (ב) עולות ראייה ושלמי חגיגה לאכול ולשמות לפני ה', (ג) לשלם נדרים ונדבות מכל השנה, ומה שאמרה תורה לשלם חובות דוקא ברגל כדי להקל עלינו דללאו הכי ריץ לעלות לרגל (ב"ב), ומה שאמר נדרים ונדבות הוא דוקא בחולו של מועד לא בז"ע (מ"ל: א) אין פירושו שהיה סליק אדעתין שלא אמרה להם כלל, זה אינו, אלא מפני שמשונה פרשה זו מכל שאר מצוות, שלא שייך בכל השנה אלא יש להם זמן קבוע, והקב"ה לא אמר לו שיאמר תיכף לישראל, וכל היה לומר שלא אמרה אלא כל אחד בזמנו מאחר שנאמר

חסלת פרשת פינחס

שינוי נוסחאות - הענין למר (רמב"ן). ואמרה.

אחריו וידבר משה אל ראשי המטות, למה הפסיק, שאמרה חייב, כי תורה היא וללמדה אני ריץ בלי הפסק וגבול, ובשעת מעשה שלשים יום קודם החג חזר והזהירם רגל רגל בזמנו, וכן בפרשת אמור נאמר וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל מהאי טעמא גופא:

אור החיים

נשמע אם היה לומר אותו שזו היה נשמע שהוא גמר מאמר ויאמר משה וגו' ככל אשר נזכר ה' אותו, ועדיין אני לומר שהוא חשב כן ומי יאמר שלא טעה בדבריו ולא שיהיה בהסמך הדעת: חסלת פרשת פינחס

א. ככל אשר וגו' את משה. ולא הספיק לומר אותו ומוצן שעל משה הוא לומר, להעריך שהוא מאמר בפני עצמו שהם דברי החזרה שמעידה ואומרת שהמאמר ממנו אליהם היה ככל אשר נזכר ה' את משה(י), מה שלא היה

אור בדור

רסז) ופי' הכתוב הוא עו"ה ויאמר משה אל בני ישראל כל הפרשה ואמירתו הייתה ככל אשר נזכר ה' את משה:

הפטרת פינחס

במלכים א פרק יח

וַיְדַבֵּר יְהוָה הַיְהוָה אֶל־אֱלֹהֵינוּ וַיִּשְׁנֵם מִתְּנֵינוּ וַיִּרְץ לִפְנֵי אַחָאָב עַד־בְּאֵבֶה יִזְרְעֵאלֶה: יט * וַיַּגֵּד אַחָאָב לְאִיזָבֵל אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהֵינוּ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר חָרַג אֶת־כָּל־הַנְּבִיאִים בְּחֶרֶב: כ וַתִּשְׁלַח אִיזָבֵל מִלְאָךְ אֶל־אֱלֹהֵינוּ לֵאמֹר פֹּה

7 ←

וְהִקְרַבְתֶּם עַל־הַלֶּחֶם שְׂבֻעַת
 כְּבָשִׂים תְּמִימִם בְּנֵי שָׁנָה וּפֶרֶךְ בֶּן
 בֶּקָר אֶחָד וְאַיִלִם שְׁנַיִם יִהְיוּ עִלָּה
 לַיהוָה וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם אִשָּׁה רֵיחַ
 נִיחַח לַיהוָה: וְעֲשִׂיתֶם שְׁעִיר־עִזִּים
 אֶחָד לְחַטָּאת וּשְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
 לְזִבַח שְׁלָמִים: וְהִנִּיף הַכֹּהֵן אֶת־
 עַל־לֶחֶם הַבְּבָרִים תְּנוּפָה לְפָנֵי יְהוָה

יח ותקרבון על לחמא שבועא
 אמרין שלמינ בני שנה ותור בר
 תורי חד ודכרין תרין יהון עלתא
 קדם י ומנחתהון ונסכיהון קרבן
 דמתקבל ברעוא קדם י: י
 יט ותעבדון צפיר בר עזי חד
 לחטאתא ותרין אמרין בני שנה
 דנכסת קודשא: כ ויריס כהנא
 יתהון על לחם בבוריא ארמותא
 קדם י על תרין אמרין קודשא

יהון קדם י
 בכרן יומא ד
 קבון פל
 תעבדון
 מותקניכון
 כב ובמחצו
 דארעבון
 דתקבל
 דתעבד קא

לקח בהיר

רש"י

ואם כן קשה הלא כבר אמר הכתוב שהיא מנחה חדשה, לזה
 אמר שצא לומר שאפילו מנחת שעורים כגון מנחת קנאות
 סד"א שיכול להביא מן החדש בין פסח לעזרת שכבר קרב
 העומר מן השעורים, ח"ל עוד הפעם נכורים שאפילו
 למנחת שעורים היא תקדים (רא"ם): (טז) זה פי' חיצת
 „על“, שאינו מניח הכבשים על הלחם, אלא כאילו אמר
 ללחם, שמנינו למ"ד במקום על ועל במקום למ"ד, כלומר
 בשביל הלחם לנורך הלחם, ואח"כ מפרש הענין שאינו
 בשבילו כדי שימכרך הלחם שבבית, אלא חובה היא להביא
 הכבשים כשמביאין שמי הלחם שהוא העיקר והכבשים
 טפלים לו ובאים עמו, ואינם חובת היום כמוספין וכשאין
 שמי הלחם כגון במדבר אין כבשים כדאיתא בת"כ ובגמ'
 (רא"ם): (ל) כלומר אין הכתוב נריך לומר שיעור המנחה
 והנסכים שהרי ידוע הוא משפטם, שצפרשת שלח עשה
 הכתוב כלל גדול לכל פר ולאיל ולכבש (רא"ם): (לא) בין

פ"ד: (יח) על הלחם. בגלל הלחם (טז), חובה ללחם
 (ח"כ - מנחות מ"ה): ומנחתם ונסכיהם. כמשפט
 מנחה ונסכים המפורשים (י) כלל בהמה צפרשת
 נסכים (במד' כ"ח), ג' עשרונים לפר, וז' עשרונים
 לאיל, ועשרון לכבש, זו היא המנחה, והנסכים (י"א) חלי
 ההין לפר ושלישית ההין לאיל ורביעית ההין לכבש:
 (יט) ועשיתם שעיר עזים. יכול ז' הכבשים*
 והשעיר האמורים כאן הם ז' הכבשים והשעיר
 האמורים בחומש הפקודים (י"ב) (במד' טז), כשאחיה
 מגיע אלל פרים ואילים אינם הם, אמור מעתה אלו
 לעלמן ואלו לעלמן, אלו קרבן בגלל הלחם, ואלו
 למוספין (ח"כ - מנחות מ"ה): (כ) והניף הכהן אתם
 תנופה. מלמד שטעונין תנופה מחיים* (ל"ב) (ח"כ -
 מנחות ס"ג), יכול כולם (י"ד), ח"ל על שני כבשים:
 שנינו נוסחאות כבשים ושעיר. חיים.

קדש יהיו.
 לומר בשלמ
 (כב) ובקצו
 בשני לאוין, או
 הכתוב ליתכ
 ראש השנה ו
 הנותן לקט שני
 כאילו צנה צי
 שנינו נוסחאות י אבוי
 - כאילו בחיים קיים ו
 זיל צתר טעמא
 ונתקבל, שהנותן
 וגדול מנחות

ולזה הקדים
 שיצנה אז מו

כב. ובקצ

שזה שהוצא
 שצבא הסבר
 יהיה פוטר פ

ח"כ לאומר.
 חידוש הוא לאשמ
 היה פטור, וכיון
 והראיה שו

השמן הנבלל עם הסלת ובין היין חלי ההין לפר וגו': (לב) מאמר זה המשך ממאמר דלעיל על הלחם שפירשנו שקרצנות
 הללו אינם חובת היום ואינם מן המוספין, אלא חוץ מן המוספין באים חובה ללחם, וצפרט כשבאנו לשעיר עזים לחטאת הרי
 ידים מוכיחות שמן המוספין הם שגם צפ' פנחס מנינו במוספי עזרת ז' כבשים ושעיר עזים לכפר, אין לומר כן, שכאן אלל
 הכבשים והשעיר כתיב פר אחד ושני אילים, ושם צפ' פנחס פרים שנים איל אחד, ועוד גם הפדר משונה, כאן הסדר כבשים
 פר אילים שעיר, ושם פרים איל כבשים שעיר (גמדר'), אבל ממה שמנינו כאן ולא שם שני כבשים לזבח שלמים אין ראיה שאין
 אלו מוספין, שהיה אפשר לומר שזה נוסף ואינו סתירה (רא"ם): (לג) פי' מדאמר הכתוב והניף אותם (צ' כבשי
 השלמים) תנופה צהכר שפירושו מחיים, שאם לאחר שחיטה, אינו נריך, כי כבר נאמר צפ' לו (ו' ל"ד) אלל שלמי יחיד את
 חזה התנופה וגו' מנחמי שלמיהם, והיל"ל מנחה השלמים בלשון יחיד, למדין מזה שגם שלמי צבור טעונין תנופה אחר
 השחיטה (ופליגי זה רבי ותכמים אם רק החזה ושוק אם כל צהרה מושלם), ח"כ למה אמר הכתוב כאן שטעונין תנופה,
 ודאי שפירושו מחיים, ואמר הכתוב כאן חיצת „אותם“ יתירה, בא לשמור ולמעט שלמי יחיד (שלא יולף אותם מאלו) שאין
 טעונים תנופה מחיים (רא"ם וג"א בביאור דברי גמ'), והש"ח דן ג"ש אותם אותם ממזרוע ומשם למד תנופה מחיים,
 ובאמת לא נזכר ג"ש זו שם צפרק כל המנחות: (לד) פי' יכול שחיבת והניף „אותם“ קאי על כל הקרצנות הנזכרים, דהיינו

על־שני כבשים קדש יהיו ליהוה
 לבהן: כא וקראתם בעצם | היום הזה
 מקרא־קדש יהיה לכם פלמלאכת
 עבודה לא תעשו חקת עולם בכל־
 מושבת־יכם לדת־יכם: כב ובקצרכם
 את־קציר ארצכם לא־תכלה פאת
 שדה בקצרה ולקט קצירה לא תלקט

יהו קדם יי קבתנא: כא ותערעון
 בקרן יומא קרין מערע קריש יהי
 קבון קר עבירת פלקון קא
 תעברון קים עם קבר
 מוחבניכון
 כב ובמחצדכון ית קצרא
 דארעבון קא תשיצי פאתא
 דסקלך במחצדך ויקטא
 דמחצדך קא חלקט קעני וקניורי

שבועא
 נור בר
 עתא
 קרבן
 יי
 יי חר
 י שגא
 פתא
 ימותא
 יודשא

לקט בהיר

רש"י

גם השעיר ועשר העולות כולם יהיו טעונים מנופה מחיים,
 לזה אמר הכתוב דבר אחד ב' פעמים למעט, קודם אמר על
 לחם הכבשים פי' (כבשים) עם הלחם ואח"כ אמר על שני
 כבשים פי' (לחם) עם שני כבשים: (לה) ר"ל הלא הם
 שלמים הם פשיטא שהם קדש, אלא ודאי שהם יותר קדש
 משאר שלמים (רא"ם): (לו) פי' הגם דכתיב כל זאת צפ'
 קדושים, ומאחר שנכתב כאן בין המועדים שלא במקומו ניתן
 גם לדרוש חוץ מז' לאוין שיש בהם: (לז) שכהה אינו
 מוזכר כאן ככתוב, עכ"ל כהנה רבינו ולרפה עם השאר, כי
 זיל בתר טעמא ואין חילוק ביניהם, וכן הוא בת"כ, גם מוסף שם מעשר עני (ארה"ח), וצגור אר"י האריך בטעם ערב
 ומקבל, שהנזון ממונו למחנת עניים המחוייב בו להקב"ה הוא נזון, כמו הקרבן דכתיב (משלי י"ט י"ז) מלוה ה' חונן דל,
 וגדול מחנות העניים זו שהתורה מחייבו, והוא מלווה ועושה, מסתם לדיקה שמרחם וחם על עני ונזקך, שיזמר עושה רזון
 קונו מי שהוא מלווה בדבר עיי"ש:

קדש יהיו. לפי שלמנו יחיד קדשים קלים הוצק
 לומר בשלמנו לצור שהם קדשי קדשים^(לח):
 (כז) ובקצרכם. חר ושנה^(לז), לעבור עליהם
 בשני לאוין, אמר רבי אבדימאי* ברבי יוסף מה ראה
 הכתוב ליחנס באלמנט הרגלים פסח ועלרת מכאן
 ראש השנה ויום הכפורים וחג מכאן, ללמדך שכל
 הנותן לקט שכחה^(לז) ופאה לעני* כראוי מעלין עליו
 כאילו צנה בית המקדש והקריב* (עליו) קרבנותיו
 שנינו נשחאות * אבדימוס - אבדימי ביר יוסי - אבדימוס. * ומעשר עני. * והקריבו
 - כאילו בחיים קיים ומקריב.

ללחם
 משפט
 פירוש
 זרונים
 חלו
 לכבש:
 שים*
 השעיר
 שחכה
 ה חלו
 ואלו
 אתם
 (ה"כ -
 כשים:

אור החיים

הזכיר אלא לקט ופאה שהם חובת שדה בלא כובצ
 אמלעי ולא הזכיר שכחה שהיא צח מלד צעל
 השדה^(ק"ב), ורבותינו זכרונם לצרכה בחורת כהנים
 אמרו שרמז ה' צזה שכל מי שנותן לקט שכחה
 ופאה מעלה עליו כאילו בית המקדש קיים והוא
 מקריב קרבנותיו לחוכו וכו' עד כאן. מה שאמר
 שכחה הגם שלא הזכיר בפסוק, לנד שהיא מלוה
 שחייב צה כלקט ופאה כללה. והכתוב שלא כתבה

ולזה הקדים ממחרת השבת^(ק"ב) להיותה מלוה
 שישנה אז מה שאין כן מיום הציאכס שהוא אחר
 ביאה לארץ:
כב. ובקצרכם את קציר וגו'. מה ענין זה
 לכאן. ואולי שצח לחייב גם
 שדה שהוצא ממנו העומר שחייב בלקט ופאה,
 שצח הסצרה לומר כיון שתחלתו נקלר לקרבן
 יהיה פוער פאה וכו' תלמוד לומר. ולזה תמלא שלא

אור בהיר

ח"כ לאומר. (קיא) שכלאורה היל"ל להפק, מיום הציאכס וכו' שהוא ממחרת השבת. (קיב) פי' בשלמא לגבי לקט ופאה
 חידוש הוא לאשמעינן שדה הנשאר ציד צעל השדה אחר קצירת העומר חייב, שהיה עולה על הדעת לפטור, מאחר שחלק משדה זו
 היה פטור, וכיון דלדחי אידחי, אמר הכתוב שלא כן הוא, משא"כ שכחה שאין לו שום שייכות עם השדה, ואין השדה חייב בשכחה,
 והראיה שאם האדם לא שכת אין השדה חייב שום דבר, לא היה ק"ד שיפטור, ופשוטא שחייב, ע"כ השמיטו הכתוב.

קרבנות
 ומ הרי
 אן אצל
 כבשים
 ה שאין
 כבשי
 יד את
 ו אחר
 ונופה,
 שאין
 נחיים,
 דהיינו

לכן יצחק אהב את עשו לפעול פעולתו מצד הדין שאם לא יהיה עשו ע"י מי יפעול פעולתו ויהיה הסבה שלא יזכו האנשים לעוה"ב לתשלום שכרם והוא ממש דוגמת היין כי הגה ידוע שהיין חם בטבע וסיבת חמומו בהיותו שקט על שמרין כי שם חוזק היין וחמומו ואם יסירוהו משם יתמץ וטבע חומץ שיתקרר מטבע חמימות היין ולא יפעול פעולתו הראשונה.

נמצא כי השמרים הם סיבת היין במזגו וטבעו וכן עשו הוא סיבת קיום הנהגת הדין וגבורה על מזגו וטבעו כדי לזכות העולם כמו הרפואות והסמים המרים שנותנים לו לחולה הוא לרפואתו ולהחיותו. וזהו סוד וטעם שברא השיי הטומאה בעולם וזה דבר נחמד במה שקראו חמרא על ורודייא.

דורדייה יצחק נמצא שם שרחמיו עליו כיון על שמריו. יעקב אשתכח תמן לתברא אנפוי יעקב נמצא שם לשבר פניו יוסף דאיהו שור דיליה לגבי רחל.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, ודאי בני שנה אתקריאו נקראים על שם תמה אימא קדישא, דאתמר בה פני משה כפני חמה. שנה, אית בה שם"ה יומין כחשבן כמנין תלת מאה ושתיין וחמש לא תעשה, ואיהו על דא לשמאלא ולכן הוא לשמאל אימא עלאה. סיהרא בימינא הלכנה בימין אסורה ברתא הכה לאבא, דאיהו לימינא שהוא לימין חסד, ואיהו כלילא מרמ"ח פקודין והיא כלולה מרמ"ח מ"ע אשתכח נמצא ו' עם אמא לשמאלא לשמאל ברתא כה עם אבא לימינא דחסד. ורוא דמלה וסוד הדבר, משלי ג' בחכמה יסוד ארץ, חכמה אבא. ארץ ברתא. כונן שמים דאיהו ברא, עם אמא דאיהו תבונה, והאי איהו יהו"ו, הויות באמצע.

76

ועוד, ושעיר עזים אחד, תרין שעירין אינון דאתמר עלייהו כ' שעירים הם אלו שלמדנו עליהם, ויקרא מ"ז ולקח את שני השעירים וגו', גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל. שעיר לה' בגין מיעוט סיהרא הירח ואיהו שעיר אחד ליהו"ה לחטאת, אחד מסטרא דיחודא מצד היחוד. אבל שעיר דעזאזל לא כתיב ביה לא כתוב בו אחד, לא קרבן ולא אשה ולא עולה, אלא ושלה ביד איש עתי המדברה. ושלה, כדאמר יעקב בראשית ל"ב מנחה הוא שלוחה לאדני לעשו. אוף הכי שוחד לתברא רגזיה לשבור רוגזו דסמ"אל דלא יתקריב למקדשא לקטרגא שלא יקרב למקדש לקטרג. לכלבא דאיהו משל לכלב שהוא רעב, ומאן דבעי דלא נשיך ליה, יהיב ליה בשרא למיכל או נהמא וישקי

ידיד

ביאור המאמר

נפש

יוסף נרמו כפר השני, כי עשו השמן שלו, שרוצה ליהנות מיפיה של רחל והיינו לינק מהשכינה, ויוסף במדתו מונע אותו מלהסתכל ולהנות מאור השכינה. מהרמ"ק זל"ה. אמר רע"מ, ודאי הו"ם אתקריאו על שם שנות חמה והיינו אימא קדישא, דאתמר בה פני משה שנת"ה כפני חמה כפני הכינה, וכינה הנקראת שנה אית בה שם"ה יומין כו' כנגד ה"ם הכלולות בה כי אות ש' כנגד ג' שבי"א כלולה ממאה, אות ס' כנגד ו"ק שבי"א כלול מעשר, ה' היא המלכות ואיהו על דא לשמאלא אימא עלאה כי השם"ה ל"ת הם לשמאל בכינה סיהרא בימינא ברתא לאבא דאיהו לימינא חסד לפעמים המלכות נתקנת ע"י אבא כסוד אבא יסוד ברתא כדלקמן, ואו ואיהו כלילא מרמ"ח פקודין דעשה מצד חסד דאברה"ם, ובאופן זה אשתכח ו' ו"א עם אימא לשמאלא לכן כינה נוטריקון כ"ן י"ה שכן שהוא ו"א הוא עם י"ה שבאימא, ברתא עם אבא לימינא שלפעמים המלכות היא עם אבא לצד החסד ורוא דמלה, כחכמה יסוד ארץ ומפרש חכמה אבא, ארץ ברתא שהחכמה סידה וחיקנה את המלכות כונן שמים דאיהו ברא היינו ו"א נקרא שמים, וכונתו על ידי אימא דאיהו תבונה, והאי איהו יהו"ו ר"ל י' שהיא חכמה היא ביתר עם ה' תתאה שהיא המלכות, וה' דאימא היא ביתר עם ו' שהוא ו"א, הויות באמצע ור"ל הו"ו באמצע. מהרמ"ק והגר"א.

ועוד שעיר עזים אחד שכתוב במוספי ר"ח, הגה תרין שעירין אינון שמביאים ביום הכפורים שעיר לה' של יום הכפורים הוא בא בגין מיעוט סיהרא לכפר על מיעוט הירח, כמו שעיר עזים אחד לחטאת לה' דהיינו חטאת של ר"ח, ומש"כ אחד להורות שהוא מסטרא דיחודא שנקשר באחרות הקדושה, ונעשה ע"י יחידים אבל שעיר דעזאזל לא כתיב ביה אחד כו' כי נשלה למקום הפרוד אלא ושלה כו' ומלה ושלה מורה על נתינת שוחד לתברא רוגזא דס"מ לשבור ולשכך כעסו ע"י שרואה שיש לו חלק בקרבנות ישראל, וע"ז דלא יתקריב למקדשא לקטרגא ואדרבה נעשה עוד סניגור כרמפרש ואיל. ומסביר ואמאי הו"ו שלחין ליה ביד איש עתי פנים ומרוע נאמר בתורה לשלוח אותו ע"י איש עתי פגום, דהיינו בעל מום, ולמה לא שלחו לן ע"י איש נכבד. ועונה בגין דסמ"רין אחרנין כללהו מארי מומין כי השעיר הזה מיעוד לסמ"א שכולם הם בעלי מומין, לכן זהו להם לנתח אם שולחים עם כיוצא בהם ואתקריאו שעירים כו' לכן שולחים להם שעיר ולא פר ואיל ובשעיר דא ששולחים לעזאזל אתפרש הס"מ מכלא היינו מכל הקדושה ונושא כל תוכינן דישאל עליה ומקבל עליו כל עונו ישראל בשמחה. ועוד בתר דנמיל איהו אחד שהוא נושא עונות ישראל כמ"ש ונשא השעיר עליו את כל עונות, או קב"ה נושא עון דהיינו שמסלק ומעביר עונות ישראל מאי בין נושא דקב"ה

ליה מ משלי ב אהבת ואתהו שלחין מארי ושעיר לשעירי מכלא ויקרא נ הוא וני ושלש א' וא' אמאי מצד הו לה' דנ אלא בשאר למיכב דמלכ לנשא העונות ונותנים ושלשו דרגין דהיינו כ מעשר ו עשירי מעשרה. פנחס, ו אקרי דאיהו הנקרא ו לחסמ"א לגבוה. ו נקרב ד במלואיב עון העד כמ"ש נ למקדו אלא י דר"ח ו בשאר כ דלא נ נקביה מעודה

ספר גזנה

על גאון יצין נכס

ליה מוא ומי שרוצה שלא ישך אותך, נתן לו בשר לאכול ומים לשחוח ורוא דמלה וסוד הדבר, משלי כ"ה אם רעב שנאך האכילוהו לחם וגו', וכדא יתהדר רחמימי דבר נש וכוה יחזיר אהבת האדם דלא די דלא נשיך ליה בכמה יסורין, אלא אתהדר למהוי ליה פניגורא ואתהדר רחמימי שלא די שלא ישך אותו ביסורים, אלא חזר להיות פניגור שלו. ואמאי הוו שלחין ליה ומדוע היו משלחים אותו ביד איש עתי פנים פנים בגין דסמורין אחרנין כלהו מארי מומין כי הסט"א כולם פגומים ואתקריאו ונקראים שעירים, דכתיב ישעיה י"ג ושעירים יקדו שם. ואתמר בהון ולמדנו עליהם, ויקרא י"ו ולא יזבחו עוד את זבתיהם לשעירים, דעלייהו אתמר דברים ל"ב יזבחו לשדים לא אלוה. ובשעיר דא אתפרש מכלא ובשעיר הוה נפרד מהכל ונושא כל חובין דישאל עליה כל חמאי ישראל עליו כד"א ויקרא ט"ו ונשא השעיר עליו את כל עונותם. ועוד בחר דנטיל איהו ונשא אחר שלקה הוא ונשא קדשא בריך הוא נושא עון. מאי בין נושא לנשא. נשא ממולא משא נושא סליקו דמטולא סילוק המשא. ע"כ רע"מ. L

שייד לדף ר"ג ע"ב
 אזעירת עצמה להלו מתוך ידיד
 נפש כוונות התפלה, עמי קפ"ט. כאן
 הגענו לשלב בו רחל נשלמה, ועדיין
 עומדת למטח תחת היסוד דו"א,
 ועלינו להעלותה ולהביאה פני"פ.
 דבר זה נעשה על ידי הכריעות
 והזקיפות שבסוף הברכה, ואז אנו
 מעלים אותה פני"פ עם יעקב.

נמשיך בהסבר התיבות "ברוך אתה
 הויה מגן אברהם". לעיל הזכרנו
 שבכל עליה, המלכות חוזרת לבתי
 נקודה וצריכים להביא לכך שהיא
 תגדל. דבר זה נעשה על ידי שאנו
 ממשיכים תוספת הארה אל
 המלכות ואז יכולה לעלות. כאן על
 ידי שתי הכריעות בתיבה "ברוך"
 שהיא כריעת גופו וכריעת ראשו,
 וכנסים מוחין חדשים בוי"א ועל ידי
 שהוי"א כביכול "מרויחין כאשר
 מקבל תוספת הארה, גורם כביכול
 למלכות "להפסיד" מהמדרגת שלה
 ולהתקטן.

ושלשה עשרונין, תלת דרגין קדמאין דילה ג' מדרגות ראשונות שלה דכל חד וחד כל
 א' וא' עשר, כגוונא דלעילא כמו שלמעלה עשרונים, חד מעשרה. ושעיר חמאת אחר.
 אמאי אקרי מדוע נקרא חמאת, בגין דאיהו חמאת ומסמרא דחמאת הוא כיון שהוא
 מצד החמאת. אמר רבי אלעזר והא כתיב לה'. אלא לה' אתקריב ודאי אלא ודאי נקרב
 לה' דכתיב לכפר, לחברא אנפין לשבר פנים וכלא יתקריב למקדשא וכולו יקרב למקדש
 אלא יתבי חולקא חדא אלא נותנים חלק אחד לסמאל ואכיל ליה ואוכל אותו ולא אחיד
 בשאר קרבנין ואינו אחו בשאר קרבנות ודא איהו לחודיה דלא אשתתף אחרא עמיה
 למיכל ביה וזהו לחוד שאינו משתתף אחר עמו לאכול אותו איהו אתהני בנו סעודתא
 דמלכא בחולקא דא הוא נהנה בתוך סעודת המלך בחלק זה ועל דא חדי ואתפרש ולכן

ידיד

ביאור המאמר

נפש

לנשא רשעיר לעזולא נשא ממולא שנושא משא
 העונות נושא סליקו דממולא שממלק משא העונות
 ונותנם על השעיר.
 ושלשה עשרונים סולה שמביאים לפי אחר תלת
 דרגין קדמאין דילה ג' המדרגות העליונים שלה,
 והיינו כתיב דמלכות דכל חד וחד עשר כ"א כלולה
 מעשר כגוונא דלעילא כמו שהוא ב"א, כי מלת
 עשרונים אפשר לפרש חד מעשרה כל אחד
 מעשרה. ומש"כ ושעיר חמאת אחר כ"ה כתיב כפ'
 פנחס, ושעיר עוים אחר לחמאת לה'. ושאל אמאי
 אקרי חמאת שהיא מורה על חמא. ועונה בגין
 דאיהו חמאת לפי שהשעיר הוא כתי' סמרא אחרא
 הנקרא חמאת, ומסמרא דחמאת הוא שיש בו חלק
 להסט"א. ומקשה ר"א והא כתיב לה' שמורה שהכל
 לגבוה. ואומר אלא לה' אתקריב ודאי שהשעיר
 נקרב רק לה' דכתיב לכפר בשעיר דר"ח ניסן
 במלואים ויקרא י"ז כתוב ואוחה נתן לכם לשאת את
 עון העדה לכפר עליהם לחברא אנפין לשבך כעסו
 כמ"ש כי אמרתי אכפרה פניו במנחה ולא יתקרב
 למקדשא אלא נותנים לו חלקו בחוץ, וז"ש
 אלא יתבי ליה חולקא חדא לס"מ היינו השעיר
 דר"ח ולא אחיד בשאר קרבנין ואין לו אחיזה
 בשאר קרבנות ודא איהו לחודיה הס"מ אוכל לבדו
 דלא אשתתף אחרא עמיה למיכל ביה ואין
 נוקביה משתתפת עמו לאכול בו איהו אתהני בנו
 סעודתא דמלכא בחולקא דא רק הוא נהנה

מסעודת המלך כחלקו של השעיר דר"ח ועל דא חדי
 וכו' ועל כן ס"מ שמת, שיש לו חלק בקרבן, ונפרד
 מישראל ולא מקשרג עליהם ואי לא דהוה מעינשא
 דסיהרא אם לא היה מיעוט הירח, שאו ירדה המלכות
 לעולם הבריאה כגיל לא הוה יתבי ליה כו' לא היו
 צריכים לתת לו שעיר דר"ח. ומקשה וכי במעושא
 דסיהרא מאי קא עביד מה שייכות יש להס"מ
 במיעוט הירח. ומתוך אלא בגין דקריב ויניק
 ונטיל חילא לעמיה שמאחר שירדה המלכות לעולם
 הבריאה יכול הס"מ להתקרב אליה ולינק כח ושפע לעמו
 מגו ספר שמאלא דסיהרא מתוך פסולת וסיני
 תבורות דמלכות ואתתקף ביה ובוה השפע מתחזק
 ובשעיר דא דר"ח אתפרש מכלא מלינק
 מהמלכות, ואתהני בהאי שעיר ובגין דקב"ה
 אועיר לה לסיהרא ולפי שהקב"ה מעט את הלכנה
 שעירי יכול הס"מ לינק מהמלכות, לכן מקריבין ליה
 להס"מ להאי שעיר דר"ח בגין דיתפרש מנה
 שיפרוש מהמלכות ולא ינק ממנה ולא יתקריב
 למקדשא אלא יעמוד בחוץ ושם נותנים לו חלקו וע"ד
 תנינן למדנו במסכת חולין דף ס' ע"ב הביאו עלי
 כפרה ולכאורה צ"ל, מה הלשון עלי. ומסביר עלי
 בגיני דהיינו כשבילי צריך להביא את השעיר דר"ח
 דאזעירת לה על שמיעתי להמלכות, ומפרש יחד
 בגין סבה דילי אתון צריבין דא בשבילי אתם
 צריכים להביא השעיר כדי שהס"מ לא יתקרב אל
 הקדושה לינק מהמלכות.

כ מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך: ס כא נפתלי אילה שלחה הנתן אמרי שפר: ס לב בן פרת יוסף

ועברו ית ירדנא קדם אחיהון קקרא ובגבסין סגיאין יתובון קארעהון: כ ר' אשר טבא ארעה והוא מרביא בתפנוקי מלכי: כא נפתלי בארע טבא יתרמי ערבה ברי ר'סגי יוסף ברי ד'יתפרה בגפן

לקט בהיר

רש"י

בעקבי בלאן פירושו שאם אין אתה יודע הדרך ראה רשם פסיעות האלן ולך אחריה: גג פירש צוה את המ"ס של "מאשר", גם אמר שלחם לאו דוקא אלא כל מאכלו של אשר יהיה שמן מחמת רוב השמן שצאלו, ואין הכוונה שהצואה שלו יהיה טוב ושמן, וההכרח לזה מצרפת מרע"ה שלא הזכיר לחם אלא שמן, וזה כוונת רבינו במה שגמר אומר וכן ברכו משה (מ"ל), ומיבט לחם כאן לשון נקבה, והוא מדברים שמשמשין פעם נקבה ופעם לשון זכר (רא"ם: סד) ואין פירושו מגורשת, אלא בעבור שהיא קלה לרון שולחם אותה בשליחות, ולפי"ז פי' נפתלי ארץ נפתלי (רא"ם: טה) גלה ולדרך זה יהיה נכון נפתלי בני נפתלי ולא ארץ נפתלי, אבל קצת קשה, הלא גם זולתו היה שם ומה נשמנה, לזה הביא שניהם (מ"ל: גו) וכן נפתלי למנרים להביא שטר מכירה, ויהיה אמרי שפר כמו אמרי ספר, כלומר נפתלי נתן ספר השטר מכירה (סח"ז: נו) כבר אמר לעיל כתרגומו, ועמה שב לבארו מפני ב' דברים, הא' רצה לפרש את התרגום עמנו יתרמי עדציה שפירושו יפול חלקו וגורלו, שהארץ נתחלקה בגורל, ויפילו גורלות (דה"א כ"ז י"ג) מתרגמין ורמו עדצין, לפי שהגורל נופל על פלוני או על פלוני כאילו השליכו אותו, והב' שלפי התרגום הנותן, כי אילה שלוחה היא ארצו הטובה שמהא מעבדה פירין, ועל הנותן פירש יהון מודן פי' הוא נפתלי יודה, משא"כ לפי דרכים האחרים יקשה סתירה זאת, והש"ח כתב להפך (וכנראה לקח אותו מס' דבק טוב) וכל דבריו אינם מוציאים לי. והענין באמרי שפר שלא יתעם כזולתן אלא ישמה בחלקו הטוב: גח) ופירש"י שם, תן שלנו, יקבל תן מאתנו על זה עכ"ל ואין

ה) בעקבי בלאן, בלשון לע"ז תרלי"א"ס: (כ) מאשר שמנה לחמו. מאכל הבצ' מחלקו"י של אשר יבא שמן, שיהיו זיתים מרובים בחלקו והוא מושך שמן כמעין, וכן ברכו משה (דברי ל"ג כ"ד) ועוצל בשמן רגלו, כמו ששנינו במנחות (פ"ה: טעם אחת הולכרו אנשי לודקיא לשמן וכי): (כא) אילה שלחה. זו בקעת גימורס שהיא קלה לבשל פירותיה (ב"ר - תנח"י) כאילה זו שהיא קלה לרון: אילה שלחה. אילה משולחת לרון"י: הנתן אמרי שפר. כתרגומו, ד"א על מלחמת סיסרא נתנצח (שופ' ד' י"ג) ולקחת עמך עשרת אלפים איש מצבג נפתלי"י וגו', והלכו שם בצריות, וכן* נאמר שם לשון שלוח, (ה' ע"ה) בעמק שלה ברגליו: הנתן אמרי שפר. על ידס שר* דבורה וברק שיר, ורצותיו דרשוכו על יוס קצורת יעקב כשערער עשו על המערה"י במסכת סוטה (י"ג), וכתרגומו"י יתרמי עדציה, ופול חצלו, והוא יודה על חלקו אמרים נאים ושבה: (כב) בן פרת. בן חן, והוא לשון ארמי אפריון"י נמעייה לרבי שמעון שיינו נסחאות י"ב. שרור.

דנצב על שבטין יפק חוקקא ואחכ

בסוף צבא מ נטוי על העין שור. צנות מ

ציפיו (צ"ה), ו צמקוס שחוכי ראיתו"י, ככ יש רצום חזה שבו הוא תיקן בני האדם: ש לשור, וכתרגום שבעין יפקון ו מנשה צנות כל פנחס ע"י, ברי ז ורציה, ויש ס בשעה שבה ע ללכת לפני בני ורחל וישתחוו שמה יתן עיני לכסותה, והוא יוסף עלי עין לעדה עלי שור ועוד דרשוכו ואף כשברך ו (הרע) שולטו (כג) וימרד: וימררוהו פוכ י"ד) וימררו או ריב, ואין הלכ ש"י בשביל י"ש

(בד"א): סד פי' משך קומתו, מדה זכית ליופי לגדולה (בן פרת העין שאינה שול אמר כאן ליוסף שהוא האחים, ו ימררוהו כולל ג

אור החיים

ועיין בערוך בפירוש תיבת גד. ואמר גד גדוד"י) אויביו יסובצוהו על גדותו"י), והוא יגוד פירוש יכרות אותם עקב פירוש עד כלה. עוד ירצה גדוד פירוש לשון מחנה שיתרבו גדודיו ויהיה מחנהו משוק"י) והולך, והוא אומרו יגודנו, ואומרו והוא יגד פירוש יקוף לכל מחנה ישראל וילחם בעדם. עקב פירוש עד שינחלו כל נחלתם:

אור בהיר

קפו) פי' מחנות האויבים. קפז) זה פי' יגודנו. קפה) מלשון גוד חסיק מחילתא. קפט) הי"ל לאשר שמנה

אונקלוס

בראשית מט ויחי תרסד

בן פרת עלי-עין בנות צעדה עלי-שור: כג וימררהו ורבו וישטמהו בעלי חזקא ואחסנתא: כג ואתמררו

רש"י

לקט בהיר

בסוף צבא מליעא (ק"י ע"ג): בן פרת עלי עין. חנו נעוי על העין הרואה אותו: בנות צעדה עלי שור. בנות מלרים היו לו עדות על החומה להסתכל בפינו (ב"ה) ובנות הרצה לעדה כל אחת ואחת במקום שחובל לראותו משם, (ד"ה) עלי שור על* ראיותו, כמו (במד' כ"ד י"ג) אשרנו ולא קרוב, ומ"ח יש רבים זה נוטה לישב* המקרא: פרת. חיו שבו הוא תיקון הלשון, כמו (קהלת ג' י"ח) על דברת בני האדם: שור. כמו לשור, (ד"ה) עלי שור, בשביל לשור, ותרגום של אונקלוס בנות לעדה עלי שור תרין שבטין יפקון מבוהי"ו וכו', וכתב בנות על שם בנות מנשה בנות אלפחד שנטלו חלק בשני עברי הירדן (תנח"ך פתח ע"ג), צר-דיסג-יוסף (אונק'י), פורת לשון פרוה"ה ורביה, ויש מ"ח (ב"ה) (בו) המתווכים על הלשון בשעה שבה עשו לקראת יעקב בכל קדמו האמורה ללכת לפני בניהם להשתחוות וברחל כתיב וגם יוסף ורחל וישתחוו, אמר יוסף רשע הזה עינו רעה* שמה יתן עיניו בחמי ולא לפניו ושרצב קומתו"ה לכסותה, והוא שברכו אציו בן פרת, הגדלת עלמך יוסף עלי עין של עשו, לפיכך זכית לגדולה, בנות לעדה עלי שור להסתכל כך בלחךך על ארץ מלרים, ועוד דרשוהו לענין שלא ישלוב צרעו* עין הרע"ה, ואף כשבךך מנשה ואפרים צרכם כדגים שאין עין (הרע) שולטת בהם (ב"ר ל"ז ג' - ברכות כ"ג): (כג) וימררהו ורבו. וימררוהו אחיו (פס"י), וימררוהו פועיפר ואשתו"ה לאסרו, לשון (שמות א' י"ד) וימררו את חייהם: ורבו. נעשו לו אחיו אנשי ריב, ואין הלשון הזה לשון פעלו"ה שא"כ היה לו* ש"ע * בשביל * לשוב לשון המקרא * רמח שמא יתלה * עין רעה * לקוד.

לחמוה על האל"ף שבו, כי מנינו בלשון ארמי תיבות שפעמים יש בו האל"ף ופעמים נופל ממנו, כגון יש גפה של עוף ובמקום אחר בין אגפים (מ"ל): (נט) ואין הפי' על עין של יוסף יש חן, שיוסף בכלל הוא בעל חן לא רק עינו (במ"ח): (ס) אמר זאת כדי שלא יקשה לך בנות לשון רבים לעדה לשן יחיד, ולא אמר לו עדות (במ"ח): (סא) זהכרת שהם ב' דרכים ואריך לגרוס ד"ה, כי בדרך הא' אמר רש"י בלשונו על החומה, וא"כ פי' עלי שור חומה כמו חלג שור (מהלים י"ח ל'), ומיבת עלי כמו על, ויו"ד נוסף ללא שימוש, ולדרך הב' שור מלשון ראה ופי' עלי שור בשביל שור, וכמו שמפרש רבינו בדיבור הסמוך, והביא ב' פירושים שלפי' הא' חסר לוך העמדתן, ולפי' הב' חסר מקום העמדתן (מ"ל): (סב) פי' אינו משורש תיבת אפריון ואינו שימוש לנקבה אלא כמו דברת שהוא במקום דיבור (רא"ם): (סג) ופי' הכתוב לפי האונקלוס עו"ה, לפי שדימה את יוסף לגפן הנטוע אלל מים חיים כמו שתרגם על בן פרת עלי עין כגופן דלניב על עינא דמיא, לזה אמר הכתוב כי בנות הגפן הזה דהיינו בנים וענפים שלו (ומיעוט בנות שמים) לעדה עלי שור יאריכו כל כך ויגדילו עד שיגיעו וירצו על החומה, כלומר ענפיו יהיו גדולים כגפן עצמו, והנמשל שבניו של יוסף יהיו נחשבים כיוסף עצמו להיותם נקראים שבטים (ג"א), ומה שהוסיף רש"י ענין בנות אלפחד, דרך אגב, משום שהכתוב דימה אפרים ומנשה לבנות, או אפשר שזו דרך אחרת לפרש הכתוב ע"פ מדרש תנחומא וז"ל נתן נתן להם שנטלו בעבר הירדן (משה נתן להן וגם יהושע) וקדצו לפני יהושע וכו' ואף יעקב אציו ראה שנטלות מכאן ומכאן שנאמר בנות לעדה עלי שור זה הירדן שנעשה למשה כחומה שלא יכנס לארץ וא"ל יעקב ליוסף בנותיך נוטלות כאן וכאן עכ"ל (בד"א): (סד) פי' האונקלוס שתרגם צרי דיסגי מפרש תיבת פרת מלשון פריה כלומר הגדלת המשפחה: (סה) פי' משך קומתו, ולפי דרוש זה יהיה ג"כ פרת מלשון פריה ורביה כלומר הגדיל עצמו לכסות יפיית אמו, לזה מדה כנגד מדה זכית ליופי עד כדי כך שבנות לעדה עלי שור להסתכל ביוסף (בד"א): (סו) ולפי"ז פי' הכתוב (בן פורת יוסף) זכות לגדולה (בן פרת) לפי שהגדלת עלמך לפני אמך, (עלי עין) א"ר אצוה אל תקרי עלי עין אלא עולי עין פירש"י מסולקין מן העין שאינה שולטת בהן, הגם (בנות לעדה) להסתכל כך לא ישלטו עליך, ומה שאמר לעיל למנשה ואפרים ברמו "וידגו" אמר כאן ליוסף בפירוש (בד"א): (סז) הוכרת לומר שהכתוב יכוון לב' דברים, שמאומרו וישטמהו בעלי חיים פשוט שהוא החיים, ואם כולו בחיים קח מיירי היל"ל להפך שקודם וישטמהו ואח"כ ורבו ואח"כ וימררוהו, אלא ודאי כי וימררוהו כולל גם פועיפר ואשתו (מהרש"ל): (סח) ר"ל אין פירושו שרצו עמו שנחנו הפעולה לאחר, אלא קבלו בעצמם

ל א מ"ח מ"ט ס"א ס"ב ס"ג ס"ד ס"ה ס"ו ס"ז ס"ח ס"ט ס"י ס"יא ס"יב ס"יג ס"יד ס"טו ס"טז ס"יז ס"יח ס"יט ס"כ ס"כא ס"כב ס"כג ס"כד ס"כה ס"כו ס"כז ס"כח ס"כט ס"ל ס"לא ס"לב ס"לג ס"לד ס"לה ס"לו ס"לז ס"לח ס"לט ס"ס ס"סא ס"סב ס"סג ס"סד ס"סה ס"סו ס"סז ס"סח ס"סט ס"סז ס"סח ס"סט

ולו האנת שילה. השמיני ולא מלאמי במקרה חל מלאמי ועבר
מורה מלה שילה. האנת. לטון מלאמי ואלמי (היה שם) האנת.
ס. שבו מהמחנין ורועין שמשו היו וזכרין אכלת קדשים שהיה
במקום מראשו: (א) שאינו שלו. אשח אלוניו: בן פרת

אמר (א) שמה שהוכמה העיר ואי לא נלמא משכמה לה ידמי בשמיני
שנה ד' מלות שנה וגו' וכן הוית להי לא מן מ' שבו כמכר
מלא משנאו לארן עד ששנה הוית ארבע מלות וזכרתי והיית
עמד ד' מלות ושנה הרי מ' מלות וממשיך הרי י"ז ויבולת שלמים

ולו (א) האנת שילה מקום שכל הדואה אורו
מתאנה עליו על אבילה קדשים שלו דרבי
אברו אמר אבר קרא (ב) פרת יוסף בן פרת

לא מן י"ד שכבשו ושחלוקו של
מנו ויבולת נמלא בית חרב קודם
השלמת היובל י"ד שנה וזכי הוית

עלי עין עין שלא רצחה לזון וליהנות מדבר
שאינו שלו חובה ותאכל כמלא עיניו דרבי

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

יוסי ברבי חנינא אמר (א) רוצין שוכני עיניו דרבי
שלא רצחה ליהנות מדבר שאינו שלו

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

חובה ותאכל בין השנאין (ז) חנה (א) רואה
שאמרין (ז) רואה ברלו ולא המפסיק בינו לבינו

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

אמר ליה רבי שמעון בן אליקים לר' אלעזר
אסברא (א) לך כנון בי בנישחא דמעון אמר

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

רב פפא רואה שאמר לא (א) רואה ברלו אלא
רואה מקצתו בעי רב פפא עומד רואה וישב

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

ואינו רואה מאי בעי (א) רימה עומד על (א) גבי
הנחל ורואה (וישב) בתוך הנחל ואינו רואה

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

מאי חיקי כי אחא רב דימי אמר (א) רבי
בשילש מקומות שרתה שכינה על ישראל

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

בשילה וגוב וזכרון וביח עולמים ובכולן לא
שרחה אלא ברחק בנימין שגאמר (א) חפץ עליו

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

כל היום כל חפירות לא יהו אלא בהלקי של
בנימין (א) כי אויל אביי אמרה קמה דרב יוסף

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

אמר חד ברא הוה ליה לבייליל ולא מוחק
והכתוב (וימש) (א) משכן שילה (א) וכתוב

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

וימאם באהל יוסף ובשבת אפרים לא ברת
אמר רב אדא (א) מאי קא קשיא ליה דלמא

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

שכינת ברחק בנימין (א) וסנהדרין גדולה בתלק
יוסף (א) מדמינו בכיח עולמים דשכינה

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

בהלקי של בנימין ופנהדרין ברחק יהודה
אמר ליה רבי השתא דתם מיקרבין גרלות

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

גבי הדדי הכא מי מקרבין (א) הכא נמי מקרבין
אבראמר רבי חמא בר חנינא רצועה הויתה

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

יוצאת מחלקי של יהודה ונכנסת לחלקי של
בנימין ובה היה מוצה בני יהודה בנימין

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

הצדיק מצטער עליה לבלעה הג' רצועה
החתה יוצאת מחלקי של יוסף לחלקי של

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

בנימין והיינו דכתיב (א) האנת שילה כתנא
חפץ עליו זה מקדש ראשון כל היום זה

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

מקדש שני ובין כתיפו שכן אלו ימות המשיח
רבי אומר חפץ עליו זה העולם הזה כל היום

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

אלו ימות המשיח ובין כתיפו שכן זה העולם הזה
שבמדרב ארבעים שנה חסר אחת ימי אהל מועד ארבע עשרה

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

א' ששכשו ו' שחלקו ימי אהל מועד ארבעים חסר אחת מעין דאמר מר
לשילה ג' מאות ושבעים חסר אחת ימי אהל מועד

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

עשה משה את המשכן שניה היקם המשכן ושלח משה מרגלים
ושבע שחלקו מנלן דקאמר כלב (ב) ארבעים שנה אנכי בשלוח משה ענד ה'

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

הארץ ואשבי אורו דבר כאשר עם לבבי וכתוב ועתה הנה אנכי
לירדן בר כמה די בר שבעין וחמני וקאמר בן המש ושמינים שנה דרי

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

אימא מרשבוע (א) ששכשו שבע נמי שחלקו ואיבעית אימא
אשר הוכתה העיר (א) אהל מועד שבכבו וגבעון המשיח ושבע מנל' דכתיב

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

(א) ותנא כשמת עלי הכהן הרבה שילה ובאו (א) לנזב כשמת שמואל
מיום שבת הארון בקרית יערים וירבו הימים ויהיו עשרים שנה ויהיו

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

שנה (א) עשר שנה *שמלך שמואל בעצמו ושנה שמלך שמואל וישאל ושתים
שמואל שאל וישבע (א) דרוד

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

דכתיב
עשרים שנה אחת עשרה שנה שמואל בעצמו ויחית עשרה ושנה
שמואל וישאל ושתים שמואל שאל וישבע (א) דרוד

היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה
היה קודם י"ז שנה ושנה

דכתיב והימים אשר מלך
שלמה לפני בנין הבית ואלו
לימות מלכים נשחירו ונשי

לנמות אחר קדושת שילה
אל המנוסה וגו' ולמה
הכמוז לנמות אחר עמיס

היתר במה בין זה לזה. ד'
נחיתר נמות דגלגל משמע
עד מתי אנו אומר לם

הישר דעיינו לא נלמא
וגו' חל לא משכמה
היתר בין זו לזו לא היל

אלא מנוחה ומלכותי נהו
דחיק להו אחר קדושת
מחורו ליחמר החלשון עני

אל החלשון: אהי דשני
הוא ימינו נמי מעשר
וגבעון שהרי יסמנתקו כ

שילה ומאי טעם לא הו
לאוולו אס: שש שם. ופי'
דכתיב (א) ופי' נמי (כי אל

יה' אלהיך (החלשון) כנו
יחמר לשכן שמי שם. ופי'
כתיב (שמות א) [והתת]

הארון וגו': ויבין דארון
דכל ימינו עוב וגבעון ה'
בקרית יערים כי שנה ו

עד ששנה הבית: פסח
נמו. דהא ואלמא שם
כתיב (דברים יא) מני:

דקמי מעשר שני ככל
ולא היה יציר להשין
היא. דלמר מויות ה'

לסא זמן לא יקבעו ה'
והיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]

דמיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]
דמיטע כדורות ומעשר ה'

דמיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]
דמיטע כדורות ומעשר ה'

דמיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]
דמיטע כדורות ומעשר ה'

דמיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]
דמיטע כדורות ומעשר ה'

דמיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]
דמיטע כדורות ומעשר ה'

דמיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]
דמיטע כדורות ומעשר ה'

דמיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]
דמיטע כדורות ומעשר ה'

דמיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]
דמיטע כדורות ומעשר ה'

דמיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]
דמיטע כדורות ומעשר ה'

דמיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]
דמיטע כדורות ומעשר ה'

דמיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]
דמיטע כדורות ומעשר ה'

דמיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]
דמיטע כדורות ומעשר ה'

דמיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]
דמיטע כדורות ומעשר ה'

דמיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]
דמיטע כדורות ומעשר ה'

דמיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]
דמיטע כדורות ומעשר ה'

דמיטע כדורות ומעשר ה'
טעמא דלמא לטיל [ויס]
דמיטע כדורות ומעשר ה'

יגובון בשיבה, דשנים ורעננים יהיו: להגיד כי ישר יהנה, צורי ולא עולתה בו:

יהנה מלך גאות לבש, לבש יהנה, עז התאזר, אף תבון תבל כל תמוט: נכון כסאף מאז, מעולם אהיה
נשאו נהרות יהנה, נשאו נהרות קולם, ישאו נהרות דבנים: מקלות מים רבים
אדירים משברי ים, אדיר במרום יהנה: עדתיך נאמנו מאד, לביתך נאנה קדש, יהנה, לארץ ימים

^(א) יתגדל ויתקדש שמה רבא, בעלמא די ברא כרעותה, וימליך מלכותה
ויצמח פרקנה ויקרב משיחה, בתיכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל
בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן:

יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא:

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתחדר ויתעלה ויתהלל שמה

דקדשא בריך הוא. לעלא ^(בעשיית ולעלא מפל) מן כל ברכתא ושירתא

תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא, ואמרו אמן:

יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן

עשה שלום במרומינו, הוא ברחמינו יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל

ואמרו אמן:

לא יאמר כגוונא ביי"ט שחל בשבת.

^(שה"ט סי' רסב ס"ח)

← **כגוונא דאנון מתייחדין לעלא באחד, אוף הכי איהי אתיחדת לתתא ברזא דאחד, למתן**
עמהון לעלא חד לקבל חד. קודשא בריך הוא אחד, לעלא לא יתיב על פרסיא

אוצר הברכה

שערי ברכה

דשנים ורעננים יהיו. ר"מ יו"ד, וס"מ עולה שס
אלקיס. יי צורי ולא עולתה. ס"מ שס אה"ה.

^(כ"ג מהלל 35)

יי מלך גאות. ס"מ שס מכ"ה.

מקלות מים רבים וגו'. עיין [פע"מ שער יו"ה"כ פרק
ג].

יי לארך ימים. עולה שג"א, נש"א מספר חשבון מן אות א' עד כ"ו, וזהו ה' לארך ימים.

^(סס 35)

כגוונא דאינון מתייחדין, ביחוד גמור באחד, נאור א"ס שהוא אחד המיוחד, וכל הספירות דאצילות שהם לעילא
באצילות ממש, מתייחדין על ידי ישראל נאור א"ס הנמשך להם דקשיר להון ומייחד להון נאור חדש שנתוסף להם

ונמשך להם על ידי מסירות נפש של ישראל ותורה ומפלה ממש אור א"ס אחד הפשוט מייחד להון נאורו וקשיר להון, אוף
הבא איהו מלכות המתלבשת בעולם הכסא צ"ע ונעשית חיה להם, והוא נחיות אצילות שצדי"ע שהכל אחרות
אלהות אור א"ס מתעננים במחשבה אחת כולו הוא כולו חד, אלף שברצונו נתמלם ונתמעט שם האור וקצבתו מועטת

קריה עד דאתעביד
והא דשבת איהי שו
שבתא, דהא א
מלכא קדישא עלאה
מתעברין מפה, ואיהי
קדישא. וכל שלטיני
נפלהו עלמין (פר כ

מקלין דין מן דין, לך על
הה"מ נאור נפלא גם
בה"א דאחד. יסוד לדיק יסו
הס"ק הוא המעלה אותה
באצילות ממש והוכן כחסד מ
הס"ק פכ"ט, ורוא דלחד יסו
מקלין אצילות של צ"ע, וגואלו
ובה"רע להיכלל באצילות. י
היחוד והזיווג בשלימו

קב"ד, ועיר, אחד לעילא
עם הדעת, וכל יס
הד"ק פנים וקו י"ג ת"ה,
הקדוה מלכות דמלכות
פלא נבנה, שהרי א"ל הויו
לעילא יסוד דלכורא יסוד ע
כתייבא יקריה עד דאח
נב"ל יסודתא כל עליות עולג
לעילא, הכל נכללת ברזא ד
פסח ישראל כלת משה די
האצילות והזיווג אמיתי דקשו
לע"ל שם הוא נסוד רזא
האצילות, ומנאר והולך כגון
עגלה כי הרי כחרו גצוה
פסוקה הפנימי איהו כגוונא
הי"ד אחד באחד נהמו
עקודם שלה המצואר [צע"
הא אוקימנא יסודית של
יקרית ציון, ושמו יאהדו
ה

והא דשבת איהי שו
רזא ויסודה של

ס"זור גיכל הברכה
קאמארא

ז"א לאנו י"י. יטיג גיכל הברכה. קאמאנו י"גני זיק

יְקַרְיָה עַד דְּאִתְעֵבִידַת אִיהִי בְּרֹזָא דְאַחַד. כְּגֹנָא דִּילֵיהּ, לְמַהוּי אֶחָד בְּאַחַד, וְהָא אֹקִימָנָא
 רְזָא דִּיהִנְהָ אֶחָד וְשִׁמּוּ אֶחָד:
 רְזָא דְשַׁבַּת אִיהִי שְׁבַת דְּאִתְאַחַדַת בְּרֹזָא דְאַחַד לְמִשְׁרֵי עֲלָה רְזָא דְאַחַד. צְלוּתָא דְמַעְלֵי
 שְׁבַתָא, דְּהָא אִתְאַחַדַת כְּרִסְיָא יְקִירָא קְדִישָׁא בְּרֹזָא דְאַחַד, וְאִתְתַּקְנַת לְמִשְׁרֵי עֲלָה
 מְלַבָּא קְדִישָׁא עֲלָהּ. כִּד עֵיל שְׁבַתָא אִיהִי אִתְיַחַדַת וְאִתְפָּרְשַׁת מִסְטָרָא אַחְרָא. וְכָל דִּינִין
 מִתְעַבְרִין מִנָּה, וְאִיהִי אִשְׁתַּאֲרַת בִּיחֻדָא דְנִהִירוּ קְדִישָׁא וְאִתְעַשְׂרַת בְּכַמְהָ עֵטְרִין לְגַבֵּי מְלַבָּא
 קְדִישָׁא. וְכָל שְׁלֻטְנֵי רְגִזִין וְמֵאֲרֵי דְדִינָא פְּלִהוּ עֲרָקִין וְאִתְעַבְרוּ מִנָּה. וְלִית שְׁלֻטְנָא אַחְרָא
 בְּפִלְהוּ עֲלִמִין (בַּר מִנָּה). וְאִנְפָּקָא נִהִירִין בְּנִהִירוּ עֲלָהּ וְאִתְעַשְׂרַת לְתַתָּא בְּעַמָּא קְדִישָׁא.

אוצר הברכה

בלק"ם חלף שעליה נאמר מחלליה, ויסודה נקודת זיון שבת,
 אתאחדת ברזא דאחד שעולין שם כל העולמות להיכל כלם
 באצילות לראות את פני י"ה אלהי"ן, שם נכללין ונתאחדין
 ביסודה רזא דשבת דאיהי ממש שבת ויום השבת דאתאחדת ד'
 ונכללת ביסודה עצמה רזא דאחד, כדי למשרי עלה יסוד
 יוסף יסוד דועיר רזא יסוד דאחד.

צְלוּתָא דְמַעְלֵי שְׁבַתָא. נַעַם עֲלוּתָא כֹּל הָעוֹלָמוֹת
 כְּמִבְּרָא בְּהַקְדָּמָה בְּסוּד עֲלוּתָא שְׁבַת שְׁבַתָּה
 שְׁבַתָּה, כִּי גִ'ר שְׁבַל עוֹלָם נִמְעַלִין וְהֵיכַל קַה"ק דְּבִרְיָאָה
 נִמְעַלָה בְּאֲצִילוֹת, וְחֹה דְהָא אִתְאַחַדַת כּוֹרְסִיָּא קְדִישָׁא,
 הֵיכַל קַה"ק, בְּרֹזָא דְאַחַד, אִתְדוּם אֲצִילוֹת לְהֵיכַל בִּיסוּדָה
 שְׁהוּא נְקוּדַת זִיוֵן שְׁבַת, רְזָא דְאַחַד לְמִשְׁרֵי עֲלָה מְלַבָּא
 קְדִישָׁא עֲלָהּ, וְעִיר הַנִּקְרָא מֶלֶךְ בְּשִׁלְמוֹת הָאֵלִים, לְמִשְׁרֵי
 לַה בִּיחֻד וְזִיוֵן יְסוּדוּ עִם יְסוּדָה בְּאִתְדוּם אִתְד' א"ס, וּמִבְּרָא
 וְהוֹלֵךְ עֲלוּתָא עוֹלָמוֹת וְעֲלוּתָא ד' שְׁנַפְלָה בְּגוֹמַתָּא עַד מַלְכוּת
 דְּמַלְכוּת דְּעִשִׂיָּה, אֲזַל כִּד עֵייל שְׁבַתָא אִיהוּ אִתְיַחַדַת
 לְעוֹלָת אִיזָה בְּחִינָה מִן מַלְכוּת דְּמַלְכוּת דְּעִשִׂיָּה עַד רוּם הָמַעְלִית
 עַד כְּסָא כְבוֹד דְּבִרְיָאָה, וּמִשָּׁם לְהֵיכַל בְּנְקוּדַת זִיוֵן שְׁבַת.

וְאִתְפָּרְשַׁת. מִכַּךְ גָּדוֹל שֶׁל רוּמֵי סְטָרָא אַחְרָא, וְאִיהוּ
 אִשְׁתַּאֲרַת בִּיחֻדָא דְנִהִירוּ קְדִישָׁא.
 עֲלָה אֹר קְדִמָּה שְׁבִיטוּתָא לְדִיק וְלִדְק נִהִירוּ קְדִישָׁא אֹר
 זְרוּע לְדִיק, וְאִתְעַשְׂרַת בְּכַמְהָ עֵטְרִין, רָאוּ גִידוּלִים שְׁגַלְמֵי
 דְמַעְטְרִין עֲלֵי קִישׁוּטִין וְלִבְשִׁין דְנִהִירִין, וְכָל אֵלֵי קִישׁוּטִין
 וְעֵטְרִין שְׁמַעְטְרִין לַה בְּחִינָה הוּא לְהַתְנַאֲוֹת בְּהֵן בְּפִנֵי נַעֲלָה
 מְלַבָּא קְדִישָׁא, וּמִן ד' דְּמַלְכוּת דְּמַלְכוּת דְּעִשִׂיָּה וְנִכְלָלָה כֹּל
 ד' שְׁבַתָּה, כֹּל מֵאֲרֵי דְדִינָא כְּלָהוּ עֲרָקִין וְלִית שׁוֹלְטָנוּ
 וּמַלְכוּת אַחְרָא בְּכַלְהוּ עֲלִמִין.

וְאִנְפָּקָא דְהֵאֵי כְּסָא כְבוֹד, נִהִירִין בְּנִהִירוּ עֲלָהּ לִיסוּד
 אֲזַל אֹר קְדִמָּה, כִּי עֲלוּתָא הַמַּלְכוּת בְּמַנְהָה
 בְּעַרְב שְׁבַת עַד אֲצִילוֹת חִיָּה נְשֵׁמָה רוּם נִפְשׁ ע"כ ס"ג מ"ה ב"ן

מִתְעַלִין דִין מן דין, לכן על ידי תורה ומצוות של ישראל נחוסף
 א"ס ב'אור נפלא גם כצ"ע, ואיהו איתייחדת לתתא
 ברזא דאחד. יסוד דליק יסוד אבא אל עליון גואלם, כי סוד
 הסוד הוא המעלה אותה ואת כל אורות אצילות להיכלל
 באצילות ממש והיון כסא כמבואר הכל [בפ"ט] שער
 ה"ט פ"ט, ורזא דאחד יסוד אבא הוא המעלה אותה את כל
 תלמי אצילות של צ"ע, וגואלם שלא ינקו מהארה שלהם שום
 דבר רע להיכלל באצילות. למהו עמהוין לעילא, ויהיה
 היחוד והזיווג בשלימות חד לקבל חד פ"פ.

קב"ד, ועיר, אחד לעילא. יסוד ועיר דכורא בהמקשרות
 עם הדעת, וכל יסוד נקרא אחד אל מקום אחד
 הרמז פנים זקן י"ג ח"ד, והוא לא יתיב על כורסיא
 הקריה מלכות דמלכות שיהיה נגדו ויתעלה שער הראשון
 כסא כבוד, שהרי א"א הזיווג להיות בלעדה, וקב"ה אחד
 לעילא יסוד דכורא יסוד עליון, לא יתיב כזיווג על, דייקא,
 כורסיא יקריה עד דאתעבידת ברזא דאחד, שנכללת
 בכל יחודה כל עליות עולמות, ועליות ד' זאת מעשיה עד
 אצילות, הכל נכללת ברזא דאחד ביסודה רזא דאחד שושנה
 מסת ישראל כלם משה דסמרין לה י"ג עלין ח"ד, ושם
 האחדות והזיווג אמיתי דקשור להון ומימד להון ממיקות אור
 ח"ס, שם הוא כבוד רזא יסודה הפנימי דאחד ששם
 האחדות, ומבאר והולך כגוונא דיליה, שהרי אין לה בן זוג
 נגדה כי הרי כתר גבוה וגדול מכמה, ובעת שנכללת
 ביסודה הפנימי איהו כגוונא דיליה כנגדו שזה בשוה, למהו
 יסוד אחד באחד בהמדינות שני היסודות שקול"ת
 נקודת שלה המבואר [בע"מ] דרוש יג משער מ"ג ומ"ד,
 והא אוקימנא יסודית של ועיר, יהו"ה אחד ויסוד הנוקבא
 נקודת זיון, ושמו יאהדונה"י שביסודה הפנימי בשלם
 הדוע.

רְזָא דְשַׁבַּת אִיהִי שְׁבַת. כִּי יְסוּדָה נְקוּדַת זִיוֵן הִיא
 רְזָא וְיִסוּדָה שֶׁל שְׁבַת, וְאִיהִי שְׁבַת, כְּמִבְּרָא

יתח בו:
 מעולם אחד
 מים רבים
 לארץ ימים
 מלכותה
 ישראל

לל שמה
 ושירתא
 ורזא אמן:
 ישראל

ד' למהו
 ל ברסאי

הוא שיין
 ין בשביל
 זח שהרבי
 בניגון של
 ין קלב ס"ח

סס 55
 וס לעילא
 חוסף להס,
 להון, אוף
 כל אחדות
 זן מועטת

וכלהוץ מתעטרין בנשמתין חדתיין, כדין שירותא דצלותא לכרכא לה כחדה בנהירין
דאנפין ולומר: זכנו. L

אוצר הברכה

כידוע, שאז נמנחה דמעלי שבתא בשעה שהוא רוצה להתפלל
או אחת ד' מלכות שירדה בכל העולמות עד מלכות דמלכות
דעשיה שעליה נאמר שכינה בגלות, וכללות זי"ע עולה
המלכות למקומה שהיתה קודם הקטרוג יו"ד ה"י וי"ו ה"י
חיות אלויות הממיה את כל עולם אלויות, ובצורה מתלבש
בשם ס"ג, וצורה מ"ה, ובעשיה ז"ן, שכל כוונתו שמתלה
השכינה לקבל הארה חדשה ויחוד מאור א"ס כדי שתרד
השפעה רבה, כי כל הכלים קנו עצמות חדש מה שלא היה לו
מתלה, ואנפאה נהירין בנהירו עלאה. בעצמות חדש של
זינה, וכן בני אדם על ידי מנוח וקדושות שבת קונים נשמה
חדשה בהארה גדולה זכרו במאור פניו וקדשו במאור פניו,
והוא עולה ונכללם בנקודת זיון שלה באות ש' מוחם אצות
מקום התפוס"ם נבאו"ת והוא חקל תפוחין קדושין, ואות ד'
נכללם ביסודה כמו שבארנו לעיל, ואחעטרת לתחת בעמא
קדישא, ראו גדולים שגדלתי לך, ואז נעשה היחוד נחעלה
ויש"ב על כס"א קדש"ו המפוס שם נבאות, ויש"ב על כס"א
קדש"ו נכוד שם מ"ב דמ"ה.

כדין שירותא דצלותא. כמבואר [פע"מ שער
השבת פי"א] בעת זכרו יו"א כרו אשריכם
ישראל שאתם מצרכים למטה שימצרכו למעלה אשריכם
צוה"ו וצוה"ב, ואז מתעטרין בנשמתין חדתיין, א"ת
כ"ב אחוון אות ד' יו"ו כ"ב אחוון, כמבואר [בע"מ] שער
הירח [פרק ג] למפתח לגבה זכרחה שנכללת ביסודה נקודת
זיון שב"ת, וזה אוהרה של והוא רחום אינו אלא גליל שבת, בגין
דאות ד' כללות כל כ"ב אחוון אחפרשת מנרך גדול של רומי
כפי הזמן ונכללת זכרמים דאור עליון, לכך אסור לאחערע
דיינין, כי כורסי"א קדישא ד' כסא כבוד לא יכלא לאחעטרה
בעטרה דקדושה לקבל יחוד ואור מיסוד, עד שנעשית כולו
רחמים כחנת אור זרוע לנדיק. (ו"ת ד. ה. כו)

כגוונא דאיגון מתיחדן לעי"א וכו'. [בוהר]
לעיל [ד' קלד ע"א] אמר וע"ד הוא אח"ד
בחלופי אחוון ע"ש, כמו שניחודא עלאה של שמע ישראל אחד
שנתיבת אחד נעשה היחוד, ה"ה ניחודא תחאה של זכרו"ך
ש"ס וע"ד ג"כ נעשה היחוד באחד, ומה דלא נאמר כאן אחד
נחח"ך ג' אותיות ועד זג' אותיות של אח"ד, לזה כגוונא
דאיגון או"א בשמע ישראל וגו', מתייחדין לעילא, או"א,
באחד, אוף הכי איהו מלכות אתיחדת לתתא בזכרו"ך שם
כבוד וגו' ברזא דאחד, כי נחח"ך, וע"ד באח"ד. למהוי
עמהוון לעילא חד לקבל חד. כדי שיהי יחודא עלאה
בהשוואה אחת עם יחודא תחאה, ועוד כשנעשה יחודא תחאה

בשלימות, או יש למלכות עליה לזינה ומונח מאמא עלאה
ז"א ממש, וזהו למהוי מלכות ה' אחרונה, עמהוון או"א
שבהם הוא שם יה"ו, וכשעולה לשם או ז' יחודים עלאה
ותחאה הם חד לקבל חד אח"ד לעילא ואחד לתחת.

קב"ה אחד לעי"א. ז"א קדישין הוא אחד לעילא
בשעת היחוד, אזי עולה לאמא עלאה לינק ממנה
השפעו לעצמו לזכר כדאיחא (ע"מ שער מ"י ומ"ד פ"ב)
ואינו יורד למטה לזורך היחוד עם מלכות עד שתתקשר
בשכיטין שלה שהם נשמות ישראל, ואם היא גמרה, כל
חכשיטיה ללבוש או יורדת למטה לזורך היחוד ונעשה ונחלק
מתיבת וע"ד לחיבת אחד, לזה אמר יתיב ז"א קדישין על
כורסיא דיקריה של מלכות עד דאיהו אתעבידת ועד עלה
ברזא דאחד ג"כ. כגוונא דיליה למהוי אחד באח"ד
מלכות לא תהי יחודא בועד שלה אלא באחד כמו ז"א, וזה
אוקיימא רזא דהי' אחד ושמו אחד. כמו שז"א יחודא הוא
באחד, ה"ה ושמו שהוא שם אדני"י ז"ה מלכות תהיה יחודא
באחד, והטעם שמלכות נקראת שמו, כי שם הוי"ה ז"ה דז"א

נחנש חוך שם אדני"י ז"ה, ואסור להזכיר בשם הוי"ה ז"ה
אלא בשם אדני"י ז"ה, נמנח ששם אדני"י ז"ה הוא שמו של שם
הוי"ה ז"ה. רזא דשבת איהו שבת דאתאחדת ברזא
דאחד. קוד של שם שבת שיש למלכות זיוס השבת, הטעם כי
אז אתאחדת נכוד של אחד ולא בשם ועד, נראה מכאן ששם
ועד שיש לה הוא רק זימי החול, אבל בשבת נחח"ך לה שם של
אחד.

למשרי עליה רזא דאחד. ע"י שנחחדש זה זיוס
השבת מוע"ד לאח"ד, על ידי זה שרוי זה אחד
ז"א קדישין ג"כ שהוא יחוד של חרין לדיקים אחד באחד, לזה
אנחנו אומרים נמנחה דשבת ג"פ אחד, אחת אחד ז"א
קדישין, ושמן אחד הוא מלכות, ומי כעמך ישראל גוי אחד,
שהם גורמים ע"י עבודתם שאחד באחד יגשו. צלוחא
דמעלי שבתא. בתפלה ערביית בקבלת שבת, דהא
אתאחדת כורסייא יקירא קדישא ברזא דאחד. זמן
קבלת שבת קודש, אז נחפך במלכות מתיבות וע"ד לחיבת
אח"ד. ואתתקנת למשרי עליה מלכא קדישא עלאה. או
דייקא נעשה היחוד אחד באחד.

כד עיי"ך שבתא, נהננסת שבת קודש, אז תיכף איהו
אתיחדת ואתפרשה מסטרא אחרא, כדאיחא
[צוהר בראשית ד' יד], והטעם כי זימי החול רגליה יורדת
מות שהם הקליפות העומדים תחת רגליה הנקראים מתי
כדאיחא (ע"מ שער מיקון הטקבא פ"א), אבל כשבת שבת נח

ברוך אתה יהו
בחסדך
את הזמנים, ומן
תורא יום ולילה,
ומביא לילה, ומן

הטעם להשכינה מכל אחיזת ה
מנהג הפילו דיינס של שם אדני
השם, אבל בשבת קודש נמתק
שהוא רי

ואתהי אשתארת ביחו
מכת החלמ מוחין ה
יש השבת, משא"כ זימי החול;
מנהג המוחין ונשארם בקטנו
השבת, כדאיחא (פע"מ שער י
שבת קודש, ואחעטרת בכ
קדישא, כל ימי החול אין לך
נעטרה לזכר, אבל בשבת קודש
עטרה דחסדים ו

ופה שולטני רוגזין ומאו
ואתעברו מינה. ו
ד' ע"ש. ולית שולטנו אד
שבת קודש הוא לילה שלה לבדו
השבת פ"ו) ע"ש, ובעת ההוא
השליטה וכל גמי המלך זכדי
בשבת דנ"א ו

ואנפאה נהירין בנהירין
שם אדני"י ז"ה
כדאיחא [לק"מ מלכים ד
ד' ע"ש, ועוד בא להשמיענו
ש"ע נהורין שפני עמיקא א"י
תמא אודות הנוסח של תפלו

לא התפלל מרע"ה עליהם, כי כל התפלות הם רק מצד הכלל כמו שמתפללין גם על חולה בתוך שאר חולי ישראל, וכן כל התפילות, ומאחר שהם היו כנגד התכללות הכלל לא הי' יכולה להועיל תפילת מרע"ה עליהם. והבן :

76 להבין למה לא נמצא בשבת קרבן חטאת

לכפר על טומאת מקדש וקדשיו כבכל המועדים. הענין דבוה"ק כי טעם החטאת הוא שהסט"א יפרישו עצמם מסטרא דקדושה, כי ע"י טומאת מקדש וקדשיו יש להם אחיזה בצד מה, לכן מקריבין חטאת להפריש אותם מן הקדושה וכענין השעיר לעזאזל, יע"ש, ובשבת גם בלא זה אין להם שום אחיזה דכולהו ערקין וכל דינין מתעברין מינה, ואם קרבו היו בטלין כהמס דונג מפני אש, ומוסף של שבת הוא כנגד יוסף, כמבואר בכתבי האריז"ל, ובשילה שהיא בחלקו של יוסף היו קדשים קלים ומע"ש נאכלין בכל הרואה, שא"צ חומה להפסיק מפני החיצונים שלא יינקו מהקדושה, כמו שהי' הענין בחומות ירושלים, כי בכל מקום שיכולין לראות את שילה לא היתה מציאומ, שיבואו שם חיצונים, כי מחמת קדושת שילה שבחלקו של יוסף היו החיצונים יראים להתקרב, וזה הענין הוא ג"כ באיש פרטי כי האדם הוא עולם קטן והלב הוא מקדש, והמכניס הרהורים ומחשבות רעות ללבו הוא כמכניס טומאה למקדש, ואם באה לו לאדם מחשבה זרה ברעיונו ואינו עומד ומחשב בה רק מסירה תיכף מעליו, זה הוא כנטמא במקדש ולא שהה שיעור השתחואה ופטור, ואם שהה חייב כאילו הכניס הטומאה (שבועות י"ד:) וכמ"כ במחשבה הבאה לו לאדם מאלי' ומחשב בה ואינו מסירה תיכף מלבו הרי כאילו הביא עצמו לידי הרהור וכאילו הכניס טומאה למקדש, ושמירת השבת היא תיקון שלא יבוא לידי הרהורים רעים, והאדם שיש לו קדושת שבת כל השבוע היא מונעת ממנו מחשבות רעות שלא יגעו בו :

77 הגה במוספין מצינו שלושה חילוקים, יש

שהפרים מרובים מאילים כגון ר"ח ופסח ושבועות וסוכות, ויש ששוין כגון ר"ח

ויוה"כ ושמ"ע, ובחובת היום של עצרת האילים מרובין. הענין דכל המועדות הם לקרב את ישראל לאביהם שבשמים, דאז היא עליית העולמות, והוא כענין (הושע י"א) אמשכם בעבותות אהבה, והנה רש"י פירש פרים כנגד אברהם ואילים כנגד יצחק, וע"כ בר"ח ופסח ושבועות פרים כפלים שאז כח האהבה יותר, ובסוכות שהוא בסוד (שיה"ש ב') זימינו תחבקני הפרים מרובים יותר מכפלים שהפרים הם שבעים והאילים י"ד בכל ז' ימי החג, אך בר"ה ויוה"כ שהם ימי דין ברחמים ע"כ פרים ואילים שוים, ושמ"ע שהוא רומז לעתיד שאז רוח הטומאה יעביר מן הארץ ויהי ביכולת העולם לסבול מדה"ד, ע"כ נמי הם שוין, וחובת היום של שבועות שהוא מצד התורה שמפי הגבורה שמענום אילים מרובים, וסוכות הזמן שפרים מרובים ביותר היפוך חובת היום של שבועות שהפרים מועטים ביותר, דחובת היום של שבועות הוא מחמת מ"ת וגוי שעוסק בתורה חייב מיתה (סנהדרין ג"ט), כי מצד מדה"ד אין לקרב אלא הראויין לה ובסוכות כתיב שלעתיד יעלו אומה"ע לחוג את חג הסוכות וגם עתה מקריבין פרים נגדם, דע' פרים הם כנגד אומה"ע :

בגמ' שבת (ק"ח:) כל המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו, הפירוש אצלי שנותנין העת ללב האדם לידע מה ישאל : במד"ר (פ' כ"א) זש"ה יספת לגוי נכבדת אמרה כנס"י לפני הקב"ה רבון העולם הוספת שלוח לדור המבול שמא הקריבו כו' לא די שלא הקריבו אלא הכעיסוך, ולמי נאה להוסיף שלוח זכבוד לישראל שנאמר יספת לגוי ואין גוי אלא ישראל שנא' ומי כעמד ישראל גוי אחד וכו' בפסח הקרבנו לך בר"ה הקרבנו לך ביוה"כ הקרבנו לך כו' אמרה כנס"י לפני הקב"ה עליך להוסיף לנו מועדות, ועלינו להיות מקריבין לפניך ומכבדין אותך, ע"כ יש להתבונן שלא מצינו במקרא שלעתיד יתוספו מועדות לישראל, ונראה שהכוונה על ימי הצומות שיהיו לעת"ל לששון ולשמחה, וכשנדרדק נראה שמועדי

ישראל הם כ' במספר, ז' ימי הפסח ושבוע ור"ה ויוה"כ"פ ושמונת ימי החג, ושבת ור' ולעומת זה ימי אבל, אצל שיהפכו לעתיד במה בימינו לששון ולשמחה, הם כ"ב מי"ז בתו עד תשעה באב וצום גדלי' ועשרה בטבת כ"ה, צא מהם ג' שבתות ור"ח שבלא זה מועדים נשארו כ', והמה מכוונים נגד כ' המועדים שיש לנו עתה, והנה ישראל הקב"ה משפיע עליהם שלוח ושמחת המון אינם לוקחים זה לעצמם כענין אומה"ע, הם נעשים נכנעים יותר להש"ת, באשר חושבים ומציירים במחשבתם לפני מי עומדים, כענין (דברים ט"ז) יראה כל זכו את פני ה' אלקיך, ובמה שהם משברים לבם בתשובה מזה באה שמחת החג, הו שאדם רואה מיעוט ערכו ושפלות עצ ואעפ"כ השי"ת מקרבו מזה נולדת שמו ואו"ה הם להיפוך, כי הם צדיקים בע עצמם, ובכל שלוח ושלוה שמגיעה אלי נדמה בעיניהם שמגיע להם עוד יותר, ע"כ די שלא הקריבו אלא הכעיסוך, אבל ישר שע"י ההתקרבות נשבר לבם בקרבם ועוב להש"ת מרעותא דלבא, זה עיקר קרבן י כמ"ש בבוה"ק שמאברים ופדרים... זה המלאכים שנקראים אישי וז"ש את קרו לחמי לאישי, ולהשי"ת אינו מגיע רק הוי ושבירת הלב כמאה"כ (תהלים נ"א) זן אלקים רוח נשברה, וז"ש במד"ר בפ הקרבנו לך כו' וזה רמזו בחיבת לך, ואומה הם להיפוך, וכמאמר הרבי ר' יהונתן ז"ל מאה"כ הגדיל ה' לעשות עמנו היינו שמו שהכוונה שאומה"ע אומרים שאם הי' השי נותן להם כזאת היו לוקחין השמחה לעצו והנה בזה"ז מחמת שבירת הלב באה שמ המועדות, משא"כ לעת"ל שיעביר ו טומאה מן הארץ ממילא לא תהי' שבירת וא"כ מאין יבואו מועדים, אך הוא ע"י שבי הלב שמימי האבל בזה"ז, כ' ימים הג שהם ימי האבל ליהודים ונשבר לבם בקר כי (ירושלמי יומא פ"א ה"א) כל דור ש נבנה בהמ"ק בימיו כאילו נחרב ביב משבירות לב זו יהיו להם מועדים לעת כי יהפכו לששון ולשמחה :